TRANSPORT ARBETAREN

Nummer 10 oktober 2022

Förarbrist – inom både taxi och åkeri

Reallöneutveckling
Du har fått mindre pengar i plånboken

Fortsatt kamp mot hyvling på VTD

KULTUR
De lever på samhällets skuggsida

"Jag har ju alltid velat köra lastbil"

DETTA ÄR EN ANNONS.

Du är facket, du är Transport!

Vår styrka som fackförbund i att kunna förändra och påverka börjar alltid hos dig. För det är du som vet vad som fungerar på just din arbetsplats och vad som inte gör det. Lyssnar inte chefen? Är det för stressigt? Mår du eller en kollega dåligt? Du kan göra något åt saken och bidra till en bättre arbetsmiljö.

Arbetsmiljö är allt som påverkar dig i ditt arbete. Du ska ha rätt utrustning för att göra ditt jobb, ha tillräckligt med utbildning, men också relationen till dina kollegor och chefen är arbetsmiljö.

Genom att skriva tillbudsrapporter och påtala risker, brister och potentiella faror i arbetsmiljön gör du en stor insats för dig och dina kollegors välbefinnande. Du kan även bidra till att det finns skyddsombud på din arbetsplats.

Transport har 1300 skyddsombud, 100 huvudskyddsombud och 36 regionala skyddsombud. De arbetar varje dag med att skapa en bra arbetsmiljö för just dig. De gör det genom att samverka och påverka arbetsgivarna att följa lagen. Så kan vi förebygga olyckor och ohälsa i hela Sverige. Tillsammans är vi starka!

STARKA TILLSAMMANS

TRANSPORTARBETAREFÖRBUNDET 1897

TRANSPORT ARBETAREN

Svenska Transportarbetareförbundets tidning.

Box 714, 101 33 Stockholm.
Besöksadress: Olof Palmes gata 29, 6 tr.
transportarbetaren.se

På omslaget:
John Johansson
Foto: Suvad Mrkonjic

ANNONSER
AdSales Group AB,
Joel Pehrsson
Tel: 073-590 25 32
E-post: joel@adsales.se

TRYCK
Bold Printing Mitt AB, Sundsvall 2022.
TS-kontrollerad upplaga: 54 700.
Nästa nummer utkommer den 27–28 oktober.

PRENUMERATION
200 kronor per år. Adressändring meddelas till respektive avdelning. Icke medlemmar kan mejla info@transportarbetaren.se.

REDAKTION
E-post: fornamn.efternamn@transportarbetaren.se
Telefon: 010-480 30 00

KRISTINA SJÖBERG
Chefredaktör och ansvarig utgivare
010-480 33 01

CHRISTINA AHLUND
Redigerare
010-480 33 05

PERNILLA AHLSÉN
Reporter
010-480 33 07

JOHN ANTONSSON
Reporter/redigerare
010-480 33 06

LILLY HALLBERG
Reporter
010-480 33 03

JUSTINA ÖSTER
Reporter
010-480 33 04

Innehåll Nr 10

4 LEDARE
KRISTINA SJÖBERG

6 DINA PENGAR
Även om lönerna har gått upp har du förmodligen känt av att du fått mindre i plånboken.

10 FÖRARBRIST
Det råder förarbrist i alla Transports branscher.

12 TAXIBOLAG LÄMNAR BRANSCHFÖRBUND
Taxi Stockholm lämnar Svenska Taxiförbundet.

12 KRÖNIKA ALEXANDRA EINERSTAM

14 ARBETSMILJÖ
Paketutdelning stoppades efter dödshot.

16 TIDNINGSBUDSMÖTE
Arga och oroliga tidningsbud på VTD.

21 KRÖNIKA
DAVID ERICSSON

22 SNABBKOLL
Det här gäller om du vill studera.

24 MÖTET JOHN JOHANSSON
Som fyraåring drabbades John Johansson av en hjärntumör. Sedan dess har han lidit av hjärntrötthet och inlärningssvårigheter. Med hårt arbete lyckades han ändå med utbildningen och arbetar nu som lastbilschaufför.

28 FRÅGA FACKET

30 KULTUR REPORTAGEBOK
I boken *Vi, skuggorna* beskriver Elinor Torp ett laglöst arbetsliv där människor arbetar under slavliknande förhållanden i Sverige.

32 OKTOBERKRYSSET

34 MÅNADENS MEDLEM
Lastbilsföraren Lotta Svensson räddar kaniner och älskar 1950-talsbilar.

39 KRÖNIKA
TOMMY WREETH
Transports ordförande om valresultatet.

Ledare

Hoppet är det sista som överger

Svenska folket har röstat och klart är att det parti som framstår som valets vinnare är Sverigedemokraterna. Framför allt är det utanför storstäderna de har haft stor framgång. Ett parti med rötter i Bevara Sverige Svenskt och andra rasistiska organisationer med nazistiska förtecken. Om detta skriver de själva i sin vitbok. Hur är det möjligt att ett parti med den nutidshistorien är Sveriges näst största parti?

I OLIKA EFTERVALSANALYSER lyfts det fram att ute i landet, på landsbygden, har inga andra än SD lyssnat på väljarna. Inga partier har som SD lovat högre hastigheter för Epatraktorer, orealistiskt billig bensin och mindre hänsyn till miljön.

> Inga partier har som SD lovat högre hastigheter för Epatraktorer, orealistiskt billig bensin och mindre hänsyn till miljön.

OCH NÄR POLITIKER i maktens korridorer pratar om trygghet och om skjutningar som måste få ett slut, så handlar trygghet och skjutningar om något helt annat i Norrlands inland. Där handlar skjutningarna om älgjakt och tryggheten att vägskyltar inte tas bort.

ANDRA PARTIER, Socialdemokraterna kanske mest av alla, har försökt stoppa SD:s framfart. Det har blivit allt svårare att höra skillnad mellan de olika partierna som i mångt och mycket anammat SD:s retorik om skärpta straff och minskad invandring. Ändå är det SD som vunnit väljare. På en eftervalsanalys jag lyssnade på trodde man att genom att SD nu får vara en del av regeringsunderlaget, oavsett om det får sitta i regeringen eller ej, så kommer de att avkrävas ansvar. Och kanske är det så SD:s framgång kommer att hindras. Hoppet är det sista som överger mig.

I DETTA NUMMER av Transportarbetaren berättar vi om John, som trots hjärntrötthet lyckades med sin dröm att ta lastbilskörkort. Och vi har varit i Göteborg och träffat arga och oroliga tidningsbud hos VTD. Jag önskar dig en trevlig läsning. Och du, har du tips på vad du vill läsa om så tveka inte att skicka det till redaktionen@transportarbetaren.se. ■

Kristina Sjöberg är chefredaktör på Transportarbetaren.

VI VILL VETA VAD DU TYCKER!
Mejla oss på redaktionen@transportarbetaren.se

Sagt på webben

Vi skrev om bristen på lastbilschaufförer:

”Det är inte norr om Dalälven det fattas. Har varit arbetslös två år nu. Okej, jag vill inte köra natt.”
M

”Håller med om att vi jobbar på tok för mycket! Är konstant trött och svajar på vägen, det är inte många hushåll idag som går runt på 40 timmars arbetsvecka, utan alla kollegor står i luckan och tigger extrapass konstant. Då är det ju något som inte står rätt till med ersättningsnivåerna. VD går det ju ingen nöd på om man säger så. Arbetstiden måste definitivt ner så att man klarar jobba utvilad, efter ett arbetspass på 15 timmar behöver jag och mina kollegor minst två dagar för att återhämta oss.”
PL

Plus & minus

↑ Hoppet.

↓ Främlingsfientlighet.

Populärt på webben

... den senaste månaden:

1. Hur kan en arbetare rösta på högern
2. Goda villkor och högre lön ger fler lastbilsförare
3. Håll koll på semesterlönen

Noterat

FOTO: LILLY HALLBERG

Nattens hjältar hyllas

Tidningsbud. Första lördagen i första hela veckan i oktober är den internationella tidningsbudsdagen. Runt om i världen uppmärksammas alla de som ser till att morgontidningen når ut i till prenumeranter och numera också allt oftare paket och post.

Den 8 oktober 2022 uppmärksammar flera distributionsföretag i Sverige sina anställda – med kexchoklad och festis, eller kaffe och bullar, som en hyllning till yrkeskåren som utgör en viktig länk för att tryckfriheten ska hålla.

Tidningsbudens dag kommer ursprungligen från USA där News Media Alliance först uppmärksammade distributörernas viktiga jobb. ■

Läsarbilden

FOTO: MARCUS HENRIKSSON

”ÄGGMACKOR ÄR BÄSTA frukosten på jobbet, riktigt mumsigt. Jag har det med mig i stort sett varje dag”, säger miljöarbetaren Marcus Henriksson, som bor i Skultuna men jobbar i Nora. För Marcus finns inget bättre jobb. Han trivs med kollegorna, arbetstiderna och att röra på sig.

Ta en bild från jobbet du också och mejla den till info@transportarbetaren.se. Skicka med din adress. Vi belönar publicerade bilder med två trisslotter.

Sagt på facebook

Vår rapportering om Ringhals utsparkade skyddsombud väcker fortfarande känslor:

”Syna den här arbetsplatsen i sömmarna. Detta är ett kärnkraftverk och inget ställe för småpåvar att utöva maktmissbruk på. Oseriöst beteende, jag blir besviken. Alla brister ska rapporteras, annars ska de som bedriver hot mot dem som rapporterar bytas ut direkt, inget annat! Stora faror kan uppstå, det behöver man inte heta Einstein för att begripa heller! Skärpning!”
J

Bilderna

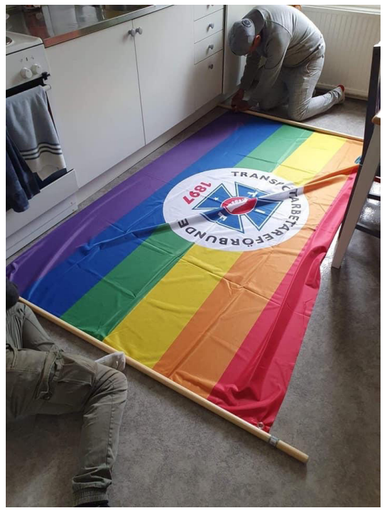

FOTO: CHRISTER KARLSSON

TRANSPORT I ÖREBRO deltog i stadens Pride-tåg i början av september. På bilden till vänster ser vi hur de monterar flaggan. Till höger ser vi flaggbärarna Johan och Thawat.

”Bara under våren har det ju kommit förslag som direkt motverkar våra viktigaste krav. Det är strejkrätten, arbetsmiljön, sjukförsäkringen, a-kassan.”

Susanna Gideonsson, ordförande LO intervjuas i DN om oron för vad den kommande regeringen kan försämra för LO:s medlemmar.

Debatt

Den politiska debatten – för en chaufför

Vi löntagare säljer vår tid, vi äger inget åkeri eller bevakningsföretag, vi är i direkt beroendeställning till chefen och chefens kunder. Chefen och kunderna slutar aldrig att hitta nya sätt att tjäna en krona mer, och vi löntagare måste hela tiden anpassa oss. Somliga av oss anpassar oss så mycket att vi blir sjuka i stress när vi försöker hjälpa till i jakten på en krona till. Andra utav oss blir sjuka i olyckor som sker när vi arbetat en stund för länge utan paus eller återhämtning, så att slarv eller bristande uppmärksamhet inträffar. Allt det här har blivit vardag. Det är inget som vi längre reagerar på. Vi vet att det är så och det är kanske därför som vi inte blir förbannade.

HÄROMDAGEN BLEV JAG uppringd av en arbetsgivare. En anställd hade blivit allvarligt skadad på ett fryslager. Golvet var fullt i kondens från när varm luft möter kallt golv. Resultatet blev en osynlig hinna is, en truck med tung pall och en människa i kläm mellan ställagets stålbalkar och truckens hårda chassi.

DET ÄR VÅR vardag att arbeta med stora risker, men ändå har valrörelsen inte alls handlat om vår verklighet. Det har handlat om bränslepriser, elpriser och kriminalitet. Den politiska debatten handlar inte om löntagarens villkor, om inte villkoret är skatten, den dyker förstås upp.

TILL STÖRSTA DEL har valrörelsen handlat om oro. Oro över invandring, oro över om vad som händer med invandrare om Sverigedemokraterna får för mycket makt, oro över om man ska ha råd att betala räkningarna i vinter med de höga elpriserna. Ja, egentligen har nog alla politiska läger varit oroliga.

MEN JAG SAKNAR något, jag saknar visionerna för oss löntagare. Lösningarna som ska göra att vi får det bättre och som enar oss. Bostäder till rimliga priser, fri tandvård, pensionssystem som ger bra pensioner till de som arbetat ett helt arbetsliv, ersättning vid sjukdom utan karensavdrag, en klimatomställning som inte känns som ett slag mot arbetarklassen. Och jo, visst förutsätter det ett skatteuttag som omfördelar pengarna mellan de rika och arbetarna, kanske ett RUT-avdrag mindre för ägaren till åkeriet eller bevakningsföretaget.

JAG VILL ATT debatten ska handla om löntagarna, främst om de som arbetar med kroppen. De som kör trucken på lagret och lider konsekvenserna av att det ska tjänas mer pengar. Fram tills dess har golvet en hinna av is och blod när en krona till, hamnar i fickan på någon annan än arbetaren. ■

MIKAEL WAHLBERG
regionalt skyddsombud för Transport i Örebro

Delta i debatten!

genom att mejla ditt debattinlägg till **redaktionen@transportarbetaren.se**. Skicka med ditt namn, befattning och en bild på dig själv.

”Jag vill att debatten ska handla om löntagarna.”

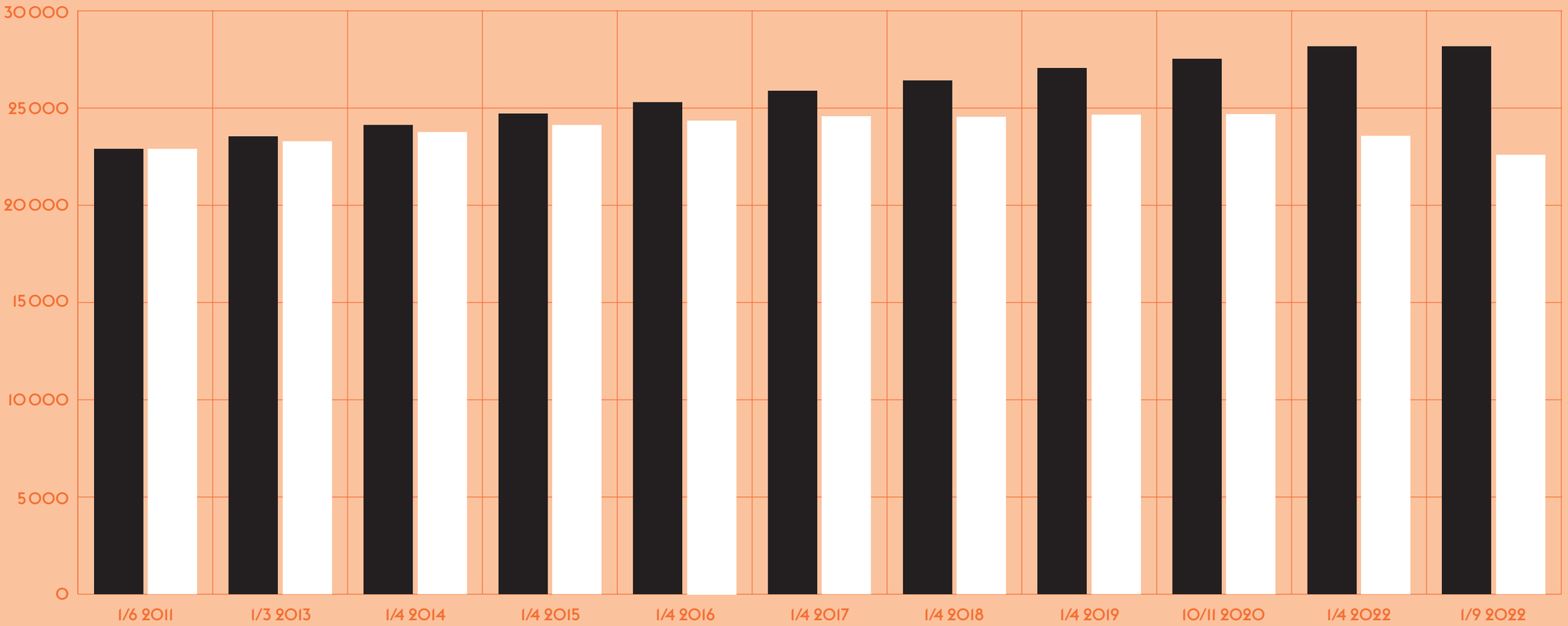
Så mycket mindre är din lön värd

För första gången på årtionden ser vi lönerna urholkas av kraftiga prishöjningar. Om ett halvår löper flera av Transports stora kollektivavtal ut. Nu väntar en tuff fajt om framtidens löner.

Text JOHN ANTONSSON *Grafik* CHRISTINA AHLUND

■ Så mycket pengar får du in på kontot.
■ Så mycket får du för pengarna.

Så här har vi räknat

I våra beräkningar har vi utgått från månadslönen för en åkeri-chaufför som har fyra år i yrket.

Vi börjar med 2011 års löneökning. Därefter har vi tagit Statistiska Centralbyråns (SCB:s) månadsstatistik för konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) och jämfört den med lönen. På så sätt kan vi se hur reallönen* utvecklats vid varje löneökning.

Den senaste löneökningen var den 1 april i år. Vi har också valt att visa hur mycket reallönen sjunkit mellan den sista löneökningen och den 1 september.

Noterbart är att det kan finnas vissa inbyggda decimalfel i beräkningen, eftersom SCB:s månadsstatistik är förkortad till två decimaler.

* Reallön är skillnaden mellan löneutveckling och inflation – alltså ett mått på hur mycket av löneökningen som blir kvar i plånboken sedan man räknat bort inflationen.

Vad är en reallöne-sänkning?

För den som jobbar på företag med kollektivavtal går lönen ofta upp en gång om året. De senaste åren lite mera sällan, till följd av först corona och därefter ett längre avtal. Det är facken och arbetsgivarna som kommer överens om hur stor löneökning du ska få.

Text **John Antonsson**

Om du tjänar 10 000 kronor och får 1 000 kronor i löneökning har du fått 10 procents löneökning. Men i praktiken betyder det inte att du har tio procent mer att röra dig med. Det har att göra med att varor och tjänster hela tiden blir dyrare. Det kallas för inflation.

Om din lön gått upp med 10 procent och inflationen är 5 procent. Då har du fått en reallöneökning på 5 procent (så hög löneökning får sällan en arbetare).

DEN 1 APRIL i år gick lönerna i transportavtalet upp. Mellan det datumet och den 1 augusti har vi haft hög inflation.

Löneökningen var på 2,32 procent. Under samma period har priserna ökat med 4,1 procent, enligt KPIF (konsumentprisindex med fast ränta). 4,1 minus 2,32 är 1,78.

Alltså har reallönen sänkts med 1,78 procent under vår-och sommarmånaderna.

VI SER EN liknande utveckling av inflationen i stora delar av världen. I Europa är det främst på grund av den energikris som orsakats till följd av Putins krig i Ukraina. Euro-området har inflation ungefär i nivå med den svenska. Och i USA har det varit ännu värre, men där drivs inflationen bland annat på av stigande löner och många stora statliga stimulanspaket.

RIKSBANKEN HAR VALT att svara på inflationen med att höja räntan. Många ekonomer anser att det är en nödvändig väg att gå. Medan LO:s ekonomer är kritiska och tycker att Riksbanken går för hårt fram. Och att de höjda räntorna riskerar att slänga ut Sverige i lågkonjunktur och stigande arbetslöshet, samtidigt som allt fler får svårt att klara av räntor, elräkningar och matinköp i slutet av varje månad.

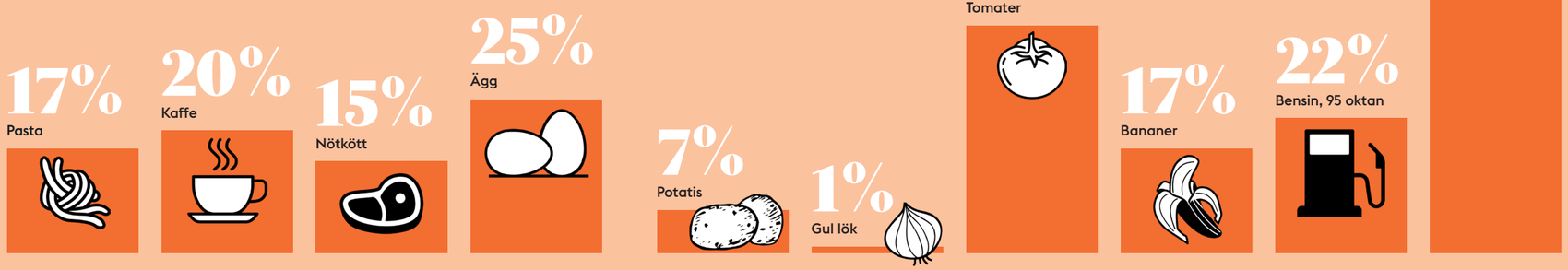
DET ÄR INTE sannolikt att något fackförbund kommer att gå ut och kräva att lönerna ska kompensera hela inflationen. Arbetsgivarna vill absolut inte se några kraftiga löneökningar. Svenskt Näringslivs vd Mattias Dahl sa redan i somras att han inte vill att Sverige går tillbaka till den ordning vi hade på 1970- och 80-talen.

Då såg vi stora löneökningar, men en inflation som många gånger var ännu högre. Fackförbunden har en knepig uppgift framför sig. Många medlemmar vill se att facken tar i från tårna i nästa avtalsrörelse. En av dem är tankbilschauffören Özgür Günez i artikeln här till höger. ■

SÅ MYCKET HAR PRISERNA ÖKAT DE SENASTE TIO ÅREN

...från augusti 2012 till augusti 2022. Under samma period har lönen för en åkerichaufför med fyra år i yrket ökat med 23,2 procent.

Källa: Statistiska Centralbyrån

GRAFIK: CHRISTINA AHLUND

Då går avtalen ut

31 mars 2023

- Bärgningsavtalet
- Depåavtalet (Fremia)
- Depåavtalet (PAF)
- Flygplatser (Sobona)
- Flygtankningsavtalet
- Gummiverkstadsavtalet
- Vatten & Miljö (Sobona)
- Transportavtalet, chaufförer och terminalarbetare
- Utlandsavtalet
- Miljöarbetareavtalet (BA)

30 april 2023

- Bemanningsavtalet
- Bensin- och garageavtalet (MAF och PAF)
- Bilvårdsavtalet (KFO)
- Hamn- och stuveriavtalet
- Terminalarbetare (Almega)
- Tidningsdistributörsavtalet

31 maj 2023

- Bevakningsavtalet
- Hyrverksavtalet
- Taxitelefonistavtalet

30 juni 2023

- Biluthyrningsavtalet
- Reklamdistributörsavtalet
- Taxiförareavtalet

30 september 2023

- Bussbranschavtalet för beställningstrafik
- Flygmekanikeravtalet
- Riksavtal – civilflyg
- Riksavtal – frakt-flyg
- Samhallavtalet

31 oktober 2023

- Flygtekniker-avtalet

Tankbilschauffören Özgür: ”Ta fajten om lönerna”

Özgür Günez är tankbilschaufför i Halmstad och arbetsplatsombud för Transport. Han tycker att facket ska ställa höga krav i nästa avtalsrörelse. Inte minst för att det kan locka nya medlemmar.

Text **JOHN ANTONSSON**

Özgür Günez har som många andra märkt att det är dyrare i mataffären och att det svider mer att betala matkassen än tidigare. Han och sambon har båda jobb och klarar det, än så länge.

– Men jag kan tänka mig att andra med lägre inkomster drabbas mycket värre, säger han.

På jobbet pratar kollegorna om att det blivit dyrare och att man tänker mer på vad saker och ting kostar.

ÖZGÜR GÜNEZ KÖR tankbil. Under en tid trodde han att det skulle bli mindre att göra i takt med att drivmedelspriserna går upp. Lasten i tankbilarna har blivit dyrare, men chaufförerna har mer att göra än någonsin.

– Vi kör ut lika mycket ändå. Folk måste ta sig till jobbet och tankar i alla fall. Alla bor inte i storstan och kan välja att åka kollektivtrafik eller cykel till jobbet, säger Özgür Günez.

NÄSTA ÅR GÅR transportavtalet ut och Günez förhoppning är glasklar.

– Nu när våra löner tappar värde på grund av inflationen tycker jag att det skulle vara bra om facket gick ut stenhårt och tryckte till ordentligt i förhandlingarna.

ÖZGÜR GÜNEZ TROR att nästa avtalsrörelse är extra viktig för fackets framtid. Transport och de andra LO-förbunden har under flera år sett vikande medlemssiffror.

– För att vända trenden tror jag att man måste ut och visa att man tänker på sina medlemmar. Jag tror verkligen att vi är i ett avgörande skede just nu. Jag vet att facket gör mycket dolt arbete som medlemmarna inte ser. Därför är det dags att synas och höras och visa att man verkligen kämpar för medlemmarna och det skulle verkligen kunna locka in fler.

FOTO: PRIVAT

”Facket måste våga ta konflikt för att vinna tillbaka sina medlemmar”, säger tankbilschaufförenÖzgür Günez.

TROTS CHAUFFÖRSBRIST FINNS det lite som pekar på att chaufförernas löner kommer att sticka i väg. Den bilden bekräftas till viss del av Medlingsinstitutets lönestatistik. Özgür Günez har inte heller hört talas om arbetsplatser där chaufförslönerna är mycket högre än vad som står i kollektivavtalen. Det verkar som om de marginalerna inte finns i åkeribranschen.

– På min förra arbetsplats sa de: ”Vi betalar gärna mer i lön, men då måste alla andra göra det. Annars blir vi utkonkurrerade.”

Höjda löner kan leda till höjd inflation, borde inte facken tänka på det?

– Det är Riksbankens och inte fackets jobb att se till att inflationen är låg och arbetsgivarna har alltid en ursäkt för att vi inte ska höja lönerna.

MOT SLUTET AV året kommer Transport och övriga fackförbund att gå in i en avtalsrörelse och försöka komma överens med arbetsgivarnas organisationer om nya löner.

Först kommer Transport att samlas till avtalsråd för att lyssna in medlemmarna. Till slut spikas kraven och så kommer facket och arbetsgivarna träffas för att växla krav.

– Vi i Transport är den absolut viktigaste delen av den samhällsbärande arbetskraften. Vem ska släcka bränder om det inte finns diesel att tanka räddningsfordonen med? Där har vi en möjlighet. Titta på Frankrike. Landet har inte gått sönder bara för att bönderna blockerar vägarna och lastbilschaufförerna strejkar. De får sin vilja igenom. Tiden för konflikträdsla är förbi. Facket måste våga ta konflikt för att vinna tillbaka sina medlemmar, säger Özgür Günez. ■

Inflation och lön

Riksbanken har som mål att vi ska ha en inflation på max 2 procent.

Under många år har inflationen varit lägre. Det har lett till att reallönerna ökade ganska mycket under många år.

Sedan 1998 har industrins löner satt normen för svensk arbetsmarknad.

I praktiken innebär det att industrifack och företag löneförhandlar först och sätter nivåerna för andra förbunds avtalsteckning.

Sedan industrimärket infördes har reallönerna utvecklats bra, under samma period har löneklyftan mellan arbetare och tjänstemän ökat kraftigt.

Märket har fått utstå kritik från flera förbund, däribland Transport. Hur kommande lönesättning samordnas och styrs är ännu inte klart.

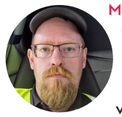
DETTA ÄR EN ANNONS.

5 tycker till

Hur lockar man fler till chaufförsyrket?

Pernille Lorenz, lastbilsförare, Stockholm:
– Jag jobbade som färdtjänstförare innan. Ser man till taxi så ta bort provisionslönen och inför månadslön! Högre lön är aldrig fel. Att köra distribution är jättestressigt, planera för mindre stress.

Mattias Welle, lotschaufför, Örkelljunga:
– Alla vill ju ha mer lön och schysta villkor enligt avtal är viktigt. Höjt friskvårdsbidrag och högre matersättning. Flexibla arbetstider, så att mammor och pappor med småbarn kan jobba långa arbetsdagar varannan vecka. Få bort stressen i åkeribranschen.

Pernilla Lagerholm Sköld, färdtjänstförare, Örebro:
– Höjd lön! Ett par tusenlappar till skulle inte skada, särskilt för oss som kör serviceresor. Stressen behöver minska, är så himla minutenanpassat. Fast man vill ge god service känns det alltid som om man ligger lite efter. Det skapar ett stort stresspåslag.

Sven-Åke Österberg, färdtjänstchaufför, Vetlanda:
– Löner och ob-ersättningar måste upp, framför allt inom färdtjänsten. Bättre arbetsmiljö, särskilt psykosocial! Stressigt i framför allt storstäderna. Systematiska förebyggande arbetsmiljöarbetet måste förbättras. Inte bara se till låga kostnader vid upphandlingar.

Jan ”Kirre” Kirkhaug, lotschaufför, Borlänge:
– Höjd lön, samtidigt går ju dieselpriset upp. Fraktpriserna måste upp! Bästa skolan för att lära sig jobbet är distribution, men många hoppar av redan efter kort tid för att det är så stressigt. Mer familjeanpassade arbetstider. I dag vet du när du börjar men aldrig när du slutar.

”Goda villkor ger fler lastbilsförare”

Förarbrist. Det är brist på lastbilsförare. 6 400 chaufförer behöver anställas det närmaste året och 50 000 på tio års sikt visar en ny rapport. Företagen efterlyser fler utbildningsplatser.

Text och foto **Justina Öster**

– Men det räcker inte. Arbetsgivarna måste skapa god arbetsmiljö och höja lönerna, säger Jimmy Ovesson, ombudsman Transports ordning- och redaverksamhet inom åkeri.

Rapporten, den årliga Trendindikatorn, är framtagen av arbetsgivarnas och fackens gemensamma organisation, Tya. Den bygger på enkätsvar från knappt 930 åkerier. Pandemin medförde en dipp men nu svarar 41 procent av företagen att de behöver nyanställa det kommande halvåret, att jämföra med 25 procent 2020. I antal innebär det knappt 3 070 förare.

BRIST PÅ CHAUFFÖRER är inget nytt, kommenterar Jimmy Ovesson.

– Larmen kom tidigare men nu har jag känslan av att branschfolket insett allvaret. Vi behöver öka antalet utbildningsplatser men det måste vara kvalitet på undervisningen.

”Det är jätteviktigt att arbetstiderna anpassas så att du kan vara med din familj, vara mamma och pappa och inte ett sönderstressat vrak.”

Jimmy Ovesson, ombudsman.

JIMMY OVESSON PEKAR på att många som går transportutbildningar inte väljer att köra lastbil utan i stället går till industrijobb och andra branscher.

– Där får de bättre villkor, mindre övertid och högre lön.

Han vill se ett rejält lyft både när det gäller arbetsmiljö och lön, liksom en ”sanering” av branschen för att få bort oseriösa åkare som dumpar priserna och konkurrerar med dåliga villkor.

– Det är jätteviktigt att arbetstiderna anpassas så att du kan vara med din familj, vara mamma och pappa och inte ett sönderstressat vrak.

Snart stundar en ny avtalsrörelse. Är det lastbilsförarnas marknad nu?

– Det beror på om man lyckas städa upp i branschen. Men det skulle kunna vara ett guldläge för oss att ställa krav. Förutsättningen är att vi blir fler medlemmar. Fler unga behöver engagera sig, stå upp och ställa krav.

CAJ LUOMA ÄR chef för kompetensförsörjningen på Transportföretagen. Att bristen på chaufförer är mer alarmerande nu är tidigare är inget arbetsgivarorganisationen fått signaler om, säger han.

– Men vissa företag har utmaningar när det gäller att hitta personal.

FÖR ATT FLER ska välja föraryrket behövs mer information om vad arbetet innebär, Fler utbildningsplatser räcker inte, kvalitén i undervisningen måste också förbättras anser Luoma.

– Vissa skolor fungerar väldigt bra, andra sämre. Det behövs ny teknik i undervisningen och lärare som är uppdaterade på den. Samverkan mellan skolor och branschen är också viktig, stödpersoner som hjälper till med kontakterna mellan skolor och arbetsgivare. ■

Taxiförbundet: 7 000 förare saknas

Förarbrist. Branschorganisationen Taxiförbundet säger att det saknas 7 000 taxiförare i landet. Mest akut är bristen i storstäderna.

Text **John Antonsson**

Taxiförbundet har kontaktat samtliga taxiföretag i Sverige och 85 procent av dem har återkopplat. Det är så de har kommit fram till siffran 7 000.

– Vi visste redan innan att det finns ett skriande behov av förare. Det är för få unga och för få kvinnor som kommer in i branschen, säger förbundsdirektör Bawer Coskun.

MEDELÅLDERN BLAND FÖRARNA är hög. Nära 22 procent av taxichaufförerna är nära, eller har gått i, pension.

– Det är ingen utveckling som är långsiktigt hållbar, säger Bawer Coskun.

Men varför misslyckas ni att rekrytera medarbetare?

– En anledning är att unga inte får börja köra förrän de är minst 21 år. Men de får köra lastbil när de är 18 år.

– För ungdomar skulle taxi kunna vara ett bra deltidsyrke men de är utestängda. Vi känner att vi blir orättvist behandlade då det går bra att köra buss eller lastbil från 18 år.

Vad är anledningen till att få kvinnor lockas till branschen?

– Jag har bilden av att kvinnor undviker transportyrken och provisionsbaserade jobb eftersom de vill veta vad de tjänar och behöver planera sin tid.

– Men taxi är ett speciellt yrke och det passar inte alla.

ATT DET ÄR provisionslöner och låga löner kan också påverka, anser Bawer Coskun och påpekar att det är en fråga för parterna i kollektivavtalet: Transportföretagen och Transportarbetareförbundet.

– Min bild är att majoriteten vill ha provisionslön. Men om det fanns utrymme för fasta löner hade det varit det ideala. Som det är nu tillåter kollektivavtalet både och. Arbetstagaren får välja tillsammans med arbetsgivaren.

– Men det är inte så att åkarna täljer guld heller. De har 1,8 procent i vinstmarginal och med den enorma förarbristen riskerar bilarna att stå stilla halva dygnet.

TRANSPORT VILL INTE sänka kraven för att jobba som taxiförare. Som förklaring till förarbristen pekar Transports utredare Sirin Celik på anställningsvillkoren

– Lönerna är inte tillräckligt bra. De söker förare överallt. Men jag skulle säga att det egentligen är en viss överetablering i städerna och allvarligare brist på landsbygden, där man kör en stor andel upphandlad trafik, säger Sirin Celik, utredare på Transport.

Sirin Celik anser också att procentlönen måste bort och de fasta lönerna behöver stiga. ■

Hallå där!

JAMIE SVENSSON

...som jobbar som taxichaufför i Varberg.

FOTO: JOHN ANTONSSON

Varför är det så svårt att locka folk till taxibranschen?

– Det beror väl på att det är så dåligt betalt och dåliga arbetsvillkor. Undersköterskorna klagar på att de har dålig lön men det är ju ingenting mot vad vi har. Men det handlar ju inte bara om att få folk att vilja börja köra taxi. Man ska få dem att stanna också, och då hänger det ännu mer på arbetsvillkoren.

Det verkar vara extra svårt att få kvinnor att vilja bli taxiförare. Vad beror det på tror du?

– Det vet jag faktiskt inte. Just på Varbergs taxi är vi ganska många kvinnor och ett gott gäng. Men det kanske fortfarande finns fördomar om att det är mycket hot och våld och utsatthet. Men krogkörningar sena helgkvällar är ju bara en liten del av vad vi faktiskt gör.

Hur kommer det sig att du har fortsatt att köra taxi?

– Det är för att jag tycker att det är så förbaskat roligt. Inget pass är det andra likt. Jag vet aldrig vad nästa körning ska bli för det är så många olika typer av körningar.

PERNILLA AHLSÉN

Provkör Trailer du också!

Med **löpande kortbetalning** betalar du enkelt din prenumeration och sparar pengar jämfört med butikspris.

65:-/månad

Enkelt - pengarna dras automatiskt från ditt kontokort inför varje nummer av tidningen.
Prisvärt - du betalar bara 65 kr per tidning jämfört med 89 kr i butik.
Bekvämt - du missar inget nummer av tidningen och får den bekvämt hem i brevlådan.
Valfrihet - du kan när som helst avsluta din prenumeration.

Beställ på
trailer.se/prenumerera

FOTO: KAMILLA KVARNTORP

Alexandra Einerstam

Att bo är i högsta grad en klassfråga

Marknadshyror skrämmer skiten ur mig. För vår lilla trea i en förort till Stockholm betalar vi, i skrivande stund, 9 574 svenska riksdaler i månadshyra. När vi flyttade in 2009 var det en så kallad nyproduktion.

Vi har egentligen vuxit ur vår trea och ett tag lekte vi med tanken att flytta till en fyra i närheten. På hyran skulle då ytterligare 4 000 kronor läggas. Vi var tvungna att slå tanken ur hågen. Att bo är i högsta grad en klassfråga.

> ”De enda som gynnas av fri hyressättning är fastighetsägarna. Vi hyresgäster kommer att drabbas av skyhöga hyror, trångboddhet och i värsta fall vräkning.

I JUNI FÖRRA året var det just fri hyressättning i nyproducerade bostäder som fällde statsminister Stefan Löfven och regeringen. Det var Vänsterpartiet med Nooshi Dadgostar i spetsen som satte stopp för punkt 44 i Januariavtalet. Lööf och Löfven försökte sig på en kompromiss för att få med sig V på tåget. Kompromissen innebar att bostadsmarknadens parter själva skulle förhandla om hyressättningen. Det visade sig dock att V inte ville kompromissa och om det inte hade varit för Vänsterpartiet, hade vi i Sverige fått se ett systemskifte i bostadspolitiken.

Vänder vi blicken till vårt grannland Finland infördes marknadshyror för nyproduktion 1994 men Finland stannade inte där. Nästkommande år gällde fri hyressättningen för hela beståndet. I Helsingfors steg hyrorna med 40 procent. I och med de skyhöga hyrorna ökade också den finska statens kostnader för bostadsbidrag som nu är åtta gånger högre än den svenska statens. Översatt till svenska kronor rör det sig om 35 miljarder kronor bara i bostadsbidrag.

ENLIGT HYRESGÄSTFÖRENINGENS RAPPORT Hyresgästen 2022 säger 81 procent av hyresgästerna nej till marknadshyror. Men det spelar ingen roll längre. Snart har vi en högerregering som ställer marknaden före människan. Nu finns det inte längre något som sätter stopp för marknadshyror. De enda som gynnas av fri hyressättning är fastighetsägarna. Vi hyresgäster kommer att drabbas av skyhöga hyror, trångboddhet och i värsta fall vräkning. Trailerpark – here we come! ■

P.S. Se gärna den Oscarsbelönade filmen *Nomadland*. D.S.

Alexandra Einerstam är väktare och skribent.

Taxi Stockholm lämnar Taxiförbundet

FOTO: CHRISTINA AHLUND

Taxi Stockholm är ett av Sveriges största taxiföretag och enhetsansluter medlemsföretagen till kollektivavtalet.

Taxi. Ett av Sveriges största taxiföretag lämnar branschorganisationen Taxiförbundet.

– Vi i Taxi Stockholm pratar om god taxitradition. Då kan vi inte vara med i ett branschförbund där vi är det enda stora bolaget med kollektivavtal, säger Dimitrios Nikopoulos, ordförande för Taxi Stockholm.

Text **John Antonsson**

Taxi Stockholm är en ekonomisk förening vars medlemmar är åkerierna. Det är enhetsanslutning till kollektivavtalet för anslutna åkerier i Taxi Stockholm. Det är den sista stora beställningscentralen som ställer det kravet, efter att Taxi Göteborg slopade det för ett par år sedan.

Dimitrios Nikopoulos tycker att det har varit en konstig situation att ena dagen sitta tillsammans med Svenska Transportarbetareförbundet och försöka lyfta branschfrågor och kravställningar mot myndigheter, för att nästa dag vara med i en branschorganisation där de andra stora aktörerna saknar kollektivavtal och ”god taxitradition”.

– Vi upplever inte att Taxiförbundet jobbar för medlemmarnas bästa och ser till att våra chaufförer har trygga jobb.

TAXI STOCKHOLM HAR därför valt att fokusera på att gå fram med branschfrågorna själva eller tillsammans med Svenska Transportarbetareförbundet – eller med arbetsgivarorganisationen Transportföretagen.

En typ av frågor som Taxi Stockholm vill påverka är kraven som ställs i samband med upphandlingar.

– Det är fortfarande så att lägst pris vinner i offentlig upphandling och vi som har kollektivavtal får inga mervärden eller incitament. Vi i Taxi Stockholm är mer eller mindre ensamma om att ha kollektivavtal. Vi måste ha mer seriositet i branschen. Vi kör inte bara privat- och affärsresenärer utan även skolbarn, sjuka och personer med funktionshinder också.

– I en seriös bransch måste förarna ha en acceptabel lön och jobba 40 timmars arbetsvecka. Vi borde ligga i nivå med en industriarbetares lön för att vara attraktiva som bransch. Självklart ska den som driver företaget ha en lite vinst på sista raden, säger Dimitrios Nikopoulos.

TAXIFÖRBUNDETS ordförande Lennart Kalderén berättar att det var sorgligt att ta emot beskedet. Särskilt eftersom Taxi Stockholm är ett bolag som värnat tradition i branschen.

– En fjärdedel av vår styrka försvinner. Vi har siktat på att öka och har gjort det litegrann, men vi blir inte starkare av det här, säger Lennart Kalderén.

– Det känns oerhört tråkigt att det mest traditionsstyrda taxiföretaget ska lämna oss.

VAD GÄLLER FÖRKLARINGEN som Taxi Stockholm angett mottas beskedet med förvåning.

– Frågan om kollektivavtal är en arbetsgivarfråga och det hanterar Transportföretagen och inte vi. Vi har inte fått några propåer om att Taxiförbundet ska gå in i den frågan i styrelsen. Jag har hört dem ta upp det som skäl i efterhand, men de har inte gjort det till oss, säger Lennart Kalderén. ■

DETTA ÄR EN ANNONS.

DETTA ÄR EN ANNONS.

Rättegång om dödsolycka skjuts upp

Hamn. I mars 2018 omkom den extraanställda stuveriarbetaren Nima, 21 år, under ett nattpass i Oxelösunds hamn. Tingsrätten slog i sin dom fast att rutinerna varit så dåliga att stuverichefen kunde anses skyldig till att ha orsakat Nimas död. Han dömdes till nio månaders villkorlig dom och hamnbolaget Oxelösunds hamn till att betala två miljoner kronor i företagsbot.

Domen överklagades både av hamnbolaget och Nimas föräldrar. Huvudförhandlingar skulle ha hållits i mitten av september. Men på grund av sjukdom har målet nu skjutits upp. Förhandlingarna inleds i stället den 5 december 2022 och beräknas vara klara i slutet av januari 2023. ■

Laddstationer för tung trafik

Åkeri. Jönköping ska bli en viktig knutpunkt också för el-laddning av lastbilar. Stationerna läggs där det är mest logistiskt motiverat, enligt aktörerna som vill bygga upp ett rikstäckande nätverk för laddstationer: OKQ8, Volvo Lastvagnar och Skellefteå kraft.
Energimyndigheten har beviljat medel till projektet. Målet är att det redan nästa år ska finnas 26 stationer där lastbilar och andra tunga fordon kan ladda batterierna med el. ■

26 oktober firas ditt skyddsombud

Arbetsmiljö. På Skyddsombudens dag uppmärksammas de som har uppdraget att bevaka arbetsmiljön, uppmärksamma brister på jobbet, minska riskerna och rädda liv.

– Jag vågar påstå att de räddar liv varje dag. De är ett av de mest kraftfulla fackliga verktygen vi har, de kan ta ifrån en arbetsgivare rätten att leda och fördela arbete, om det behövs för att rädda liv och se till att de som utför arbetet kommer hem välbehållna varje kväll. Skyddsombuden är väl värda gratulationer på sin dag, säger Gustaf Järsberg, central arbetsmiljösamordnare på Transport.

Skyddsombudens dag instiftades 2012 när det hade gått hundra år sedan arbetstagarna fick lagstadgad rätt att utse skyddsombud. Den firas årligen under Europeiska arbetsmiljöveckan i oktober. ■

Utbärning stoppade s vid dödshot

Tidningsbud. Efter trakasserier, stölder och dödshot mot två tidningsbud i Mariestad slutade distributionsbolaget NWT Direkt att dela ut paket. Hur gick det sen?

Text **Justina Öster**

FOTO: JAN FLEISCHMANN

Tidningsbudet Mstad Abdullah Patman jobbar för NWT Direkt, ett företag som drabbats av stölder.

Hot och stölder mot tidningsbud 2022

→ 20 augusti. Stulen moped. Kungsbacka.

→ 18 augusti. Ett paket stulet. Ystad.

→ 8 augusti. Stöld av nycklar, en så kallad distriktsnyckelknippa. Ystad.

→ 28 maj. Distributör blev allvarligt hotad och bestulen på sin bil. Avesta.

→ 28 maj. Distributör blev allvarligt hotad och bestulen på sin bil. Avesta.

→ 17 maj Stöld av cykel. Stockholm.

→ 10 maj. Bud blev bestulen på flera paket.

→ 22 april. Distributörer förföljs, trakasseras och blir bestulna på paket.

→ 12 april. Stöld av elcykel. Gävle.

→ 8 mars. Stöld av cykel och flera paket. Eskilstuna.

Det var stökigt över lag i centrala Mariestad under våren, berättar distributionschef Malin Nordlund på NWT Direkt i Skaraborg. I april rapporterade Mariestads-Tidningen om ungdomar som förföljer och stjäl paket från cykelbuden. När två anställda utsattes för dödshot slutade företaget dela ut paket.

Företaget Bring tog över och kunderna fick i stället hämta ut sina varor hos ett paketombud. En lösning som också används när buden inte lyckas leverera paket på grund av exempelvis felaktig adress eller portkod.

OROLIGHETERNA LEDDE också till att den hårdast drabbade turen senarelades. Händelserna är ingen nyhet. Stöket har pågått under ett par års tid. Inte varje vecka men med toppar under skolloven. Även andra grupper som exempelvis hemtjänstpersonal har drabbats, berättar Malin Nordlund.

– Men i sommar har det varit väldigt lugnt, så det verkar som om polisens insatser gett resultat. Vi har haft ett ganska nära samarbete med polisen, som också fått in anmälningar från andra drabbade. Det här är ett samhällsproblem.

Alla incidenter har polisanmälts och polisen har också varit med på personalmöten på NWT Direkt. Malin Nordlund upplever att samarbetet har förbättrats och att polisen agerat snabbare än tidigare.

– Det har varit väldigt skönt. Kanske har polisen ringat in de individer det handlar om, säger hon.

UNDER SENSOMMAREN började distributionsbolaget dela ut paket igen. För att öka säkerheten för både bud och kunder har företaget köpt in nya cyklar med låsbara metallådor för paketen.

En tillbakablick i nyhetsflödet visar att distributörerna också blir rånade på nycklar och nyckelknippor. Senast den 18 augusti 2022 i Ystad klockan 03.45, enligt Ystads Allehanda.

– Vi råder alltid vår personal att ha nyckelknippor på sig, säger Malin Norlund.

– Någon gång har distributörerna på NWT Direkt blivit bestulna på nycklar men paket är mer stöldbegärliga, förklarar hon.

I vissa fall har bud blivit hotade och tillsagda att lämna ifrån sig nycklar av nattliga tjuvar?

– Vårt råd till personalen är att inte skydda nycklar utan lämna ifrån sig dem om de utsätts för hot. Vi värderar alltid våra anställda högre än saker. De ska inte försätta sig i farliga situationer.

Bär era bud larm?

– Vi har inte valt det. De har en larmfunktion i sina telefoner och vid en allvarlig situation ska de ringa polisen direkt. Vid mindre akuta fall kan de ringa sin nattförman, som alltid går att få tag i. Alla distributörer har arbetstelefoner och får också telefonnummer och vet vilka kollegor som rör sig runt omkring, som de kan ringa upp.

Ett larm kan skapa en falsk trygghet, menar Malin Nordlund.

– Det är ju inte alltid det finns väktare i närheten som kan komma med kort varsel.

Malin Nordlund har inte pratat med enskilda bud om hur de uppfattat oroligheterna och hur de mår nu. Men nattförmannen har berättat att de varit oroliga, fast inte så pass att de inte velat jobba.

– Det har aldrig varit panikartat. Tidningsbud är ett ganska tåligt släkte men det är klart att de tagit detta på allvar. Vi har haft kontakt med buden som drabbats värst. Det är viktigt att de känner sig lyssnade på.

Även om det lugnat ner sig utgår Malin Nordlund från att buden blivit mer vaksamma. ■

”Det har aldrig varit panikartat. Tidningsbud är ett ganska tåligt släkte men det är klart att de tagit detta på allvar. ”

Malin Nordlund, distributionschef NWT DIrekt Skaraborg.

”JAG ÄR MER VAKSAM ÄN RÄDD”

Cykelbudet Jan Fleischmann i Mariestad är lite orolig när han ger sig ut i natten. – Man ska ju inte behöva ha polisbevakning för att dela ut tidningar och paket, säger han.

FOTO: JAN FLEISCHMANN

Jan Fleischmann arbetar på NWT Direkt och framhåller att Mariestad är en fin stad, trots nattliga stölder och hot mot distributörerna från ungdomar i centrala stan.

– Man vet ju inte, de kan bära knivar eller vapen. Ska man råka ut för det nu? tänker jag ibland.

Han har själv blivit trakasserad, förföljd, påkörd på cykelns bakdäck och rånad på paket två, tre gånger. En natt blev han bestulen på alla sina paket, sex stycken.

– En gång tog de paket mitt i en snöstorm när jag trodde att ingen var ute.

Mordhot har Jan Fleischman i alla fall sluppit.

– Men en kollega till mig blev det och senare hundbiten så att han fick söka sjukhusvård.

Jan Fleischmann uppskattar att polisen kom till ett möte och pratade med personalen.

– Ledningen har också sagt till oss att vi inte ska försvara paketen och slåss mot tjuvarna.

Fick han bestämma skulle någon ansvarig uppsöka skolorna och berätta om vilka som blir drabbade när ungdomar stjäl paket – de som beställt dem.

– Jag oroar mig nog mer för kunderna än för egen del, är inte rädd men mer vaksam.

JUSTINA ÖSTER

Förartjänst.se
En hemsida för dig inom Transport

Förartjänst.se är platsen där du som chaufför hittar ditt nästa jobb bland 100-tals åkerier.

Registrera dig kostnadsfritt och ansök direkt till åkerier i din närhet som söker personal

Förartjänst.se

Jessica Andersson ska göra samma jobb på kortare tid.

Detta har hänt

I månadsskiftet maj–juni kom VTD:s planer på att förändra organisationen ut. För de anställda i bolagets Göteborgsregion blev det klart att de riskerade att förlora stora delar sin av inkomst:

➔ Nuvarande utdelningsdistrikt blir kvar oförändrade, men tidningsbudens sysselsättningsgrad ändras genom nya start- och stopptider.

➔ Sysselsättningsgraden minskar i genomsnitt med 10 procent, enligt VTD:s beräkningar.

➔ Transport lokalt avvisade helt planen före sommaren. Omställningen förhandlades centralt i juli med Mediaföretagen/Almega som arbetsgivarpart.

➔ VTD sade i somras upp samtliga tidningsbud i Region Göteborg. De anställda har haft till och med den 15 september på sig att skriva under på de nya anställningar de erbjudits.

Samma runda – lägre lön

Tidningsbud. Jessica Andersson på Kungsbackafilialen har 27 år i yrket.

– Jag älskar det här jobbet, vill inte jobba med något annat. Men jag förstår dem som lämnar nu, säger hon.

Text och foto **Lilly Hallberg**

Det är midnatt, tidningsbilen har nyss lämnat av buntarna vid filialen i Kungsbacka. Inne i lokalen pågår sortering. Natten mot en fredag betyder mycket jobb inför helgens utdelning. Under senare år har framför allt mängden paket och brev ökat kraftigt.

JESSICA ANDERSSON ÄR ett av tidningsbuden som natten innan började arbeta med VTD:s nya start- och stopptider. För hennes del innebär det en minskning i sysselsättningsgrad med 11 procent. Men hennes runda är densamma, elva mil på Särö. På halvön ligger villasamhällen med många pampiga villor från förra sekelskiftet. Med många höginkomsttagare, trogna läsare av både Svenska Dagbladet och Dagens Industri, förutom Göteborgs-Posten.

– Jag är ändå lyckligt lottad, jag arbetar måndag–lördag och kommer att jobba 75 procent. Det vore värre att fått neddraget till halvtid, med samma distrikt. Själv orkar jag inte alltid tänka på hur det blir med nya lönen, nu under uppsägningstiden har jag ju kvar min vanliga lön, säger Jessica Andersson, som själv bor i Kungsbacka.

Hennes kollega, Rayan Debian, instämmer. Arbetsgivarens attityd har förändrats, försämrats, på senare tid. Men han låter mer förbannad än Jessica när han talar:

– Omläggningen har skett så snabbt att man knappt hunnit reagera och kunnat agera. Jag vet flera som slutar. Efter att ha ställt upp i så många år behandlar VTD oss bara som siffror.

Rayan, liksom facket både lokalt och centralt, är inne på att det vore mycket bättre om arbetsgivaren sagt upp några av tidningsbuden på grund av arbetsbrist. Och gått enligt turordningsreglerna, i stället för att hyvla ned de flestas tider.

– Vi som i ur och skur levererar tidningar, post och paket till kunderna är de som tar riskerna. Inte ledningen, men de sitter med höga löner. Fast vi har också räkningar som måste betalas, lån som ska amorteras, säger Rayan Debian, som räknar med att förlora minst 4 000 kronor i månaden med nya anställningsavtalet som gäller för hans distrikt i Åsa.

”Jag kan inte se hur det nya ska fungera, och förstår inte hur ledningen tänker.”

Lars Jonasson, ordförande för tidningsbudens sektion i Göteborg.

TROTS ATT ARBETET på filialen är hektiskt tar de flesta sig tid att säga sin mening innan de försvinner ut på rundorna. Flera talar också med Transports ombudsman Peter Åkesson från Göteborgsavdelningen och Lars Jonasson, som är ordförande i avdelningens sektion för tidningsbud, och som båda är med på filialen i Kungsbacka. Transport var med om att ta initiativ och genomföra systemet med filialanläggningar som buden kan utgå från, och där tidningsbuntarna från tryckeriet lämnas.

– Jag kan inte se hur det nya ska fungera, och förstår inte hur ledningen tänker. Många klarar ju inte distrikten på de gamla tiderna och så skall de ta bort arbetstid. Men det är klart, de räknar kanske kallt med att kunna fortsätta och fuska med lönerna och inte betala ut all extratid. Deras strategi verkar vara att stjäla från buden för att ge till tidningsdirektörerna, säger Lars.

– Jag är både förbannad och besviken över att det får gå till så här. Det är så uträknat av arbetsgivaren att driva igenom omläggningen, innan nya lagen om anställningsskydd som ska stoppa hyvling börjar gälla, säger Tomas Grönlund.

Han har jobbat flera årtionden som tidningsutdelare, och säger sig ha sett hur arbetsgivarens inställning till de anställda försämrats:

– Vi hade en kille här som slutade efter 33 år nu i onsdags. Inte en jävel från arbetsgivaren var här för att avtacka honom. ■

Fakta VTD

Västsvensk Tidningsdistribution Västkusten AB (VTD) är ett av totalt tio bolag inom Stampenkoncernen.

➔ Moderbolag är Stampen Lokala Medier AB, som bland annat ger ut Göteborgs-Posten.

➔ VTD har 531 anställda. Annika Nyberg är vd och Johan Hansson är styrelseordförande.

➔ Förra året hade distributionsbolaget en omsättning på 454 322 000 kronor och levererade en vinst åt Stampen på 36 miljoner kronor.

Källa: Bolagsfakta

En fortsatt kamp mot hyvling

Tidningsbud. För jävligt – och djupt sorgligt. Men omöjligt att stoppa? Under sista dagen som VTD:s nya anställningskontrakt skulle skrivas på höll tidningsbudssektionen möte.

Text och foto **Lilly Hallberg**

10 procent. 40 procent. 7 procent. 2 procent. 15 procent. 9 procent. 20 procent. Tidningsbuden berättar om hur mycket tid de förlorar med arbetsgivaren Västsvensk Tidningsdistributions nya avtal, efter hyvlingen – som distributionsbolaget (VTD) inte vill kalla hyvling.

– Jag har jobbat för dem i 22 år, och det här är tacken, säger Eivor Widén, som för egen del räknar med att förlora runt 3 000 kronor i månaden när nya anställningsavtalet slagit igenom.

Göteborgsavdelningens kontor, kvällen den 15 september: Dryga tjugotalet tidningsbud kommer till sektionsmötet, dit även icke-medlemmar är välkomna. ”Hade hoppats på ännu fler, det brukar det vara”, säger Lars Jonasson, mångårig ordförande i sektionen.

DE FLESTA HAR kommit för punkten 7 på dagordningen: ”Vad händer på VTD? Öppen diskussion om läget.”

Med på mötet är förutom Lars Jonasson också Peter Åkesson, ombudsman med ansvar för tidningsbudsavtalet. Båda talar om att de aldrig varit med om något liknande, att tidningsdistributionsbolaget minskar sysselsättningsgrad, hyvlar, på det här viset. Vid tidigare neddragningar har LAS regler om sist in-först ut följts.

– Men nu vägrar VTD förhandla om det, trots att man alltid gjort det tidigare. VTD har tydligt visat sitt förakt för personalen, och att de bara tänker på tidningsdirektörernas profit, säger Peter Åkesson.

Göteborgsavdelningens ordförande, Viktor Andersson, inleder:

– Varmt välkomna, tyvärr är det ju av den tråkiga anledningen att er arbetsgivare inte sköter sig väl. Men hela avdelning 3 prioriterar ärendet med VTD. Tanken är att vi under hösten ska vara ute på filialerna.

Han betonar också vikten att utföra jobbet på rätt sätt. Arbeta lugnt och inte stressa, följa angivna start- och stopptider, alltid rapportera all extratid.

– Jag har skrivit på det nya anställningsavtalet, jag har inget annat jobb på gång. Jag har räknat ut att jag kommer att förlora 2 000 kronor i månaden, på vardagar, 700 på söndagar, med nya tiderna, säger Nicole Ullholm.

NICOLE ULLHOLM HAR ett av de större distrikten och kör moped på sin runda, Backa på Hisingen. Det är ett distrikt med få prenumeranter på morgontidningen, Göteborgs-Posten (GP). De flesta som bor i stadsdelen har utländsk bakgrund, och äldre svenskar som haft morgontidningen är bokstavligen i utdöende. Nicole berättar att det rätt ofta händer att hon får besked om avslutade prenumerationer på grund av någon gått bort.

– Hade det bara handlat om GP hade det varit en sak, inga problem att klara på kortare tid. Men nu är det mer paket och annan post. Ibland har jag 40 paket, ibland har det varit 300 paket och brev. Jag kommer inte att hinna, så är det, säger Nicole.

STREJK ÄR INGET användbart motvapen eftersom fredsplikt råder. Tidningsbudens centrala avtal löper till och med 30 april nästa år. Däremot kan facket agera när det rör lokala överenskommelser, och har också gjort det. Åkesson tar upp fem sådana överenskommelser. Det rör bland annat totaldistribution av Norra Halland – då samtliga hushåll i täckningsområdet får tidningen utdelad – och schemaändringar som strider mot det centrala avtalet, vilket Transport nu säger nej till. Facket kräver också att söndagar alltid ska vara frivilliga. ■

George Yongabi pratar med avdelningens ordförande Viktor Andersson.

Omöjligt med nya LAS?

Arbetsrätt. Den 1 oktober börjar den nya arbetsrättslagstiftningen (LAS) gälla. En av förändringarna som pekas ut som en förbättring, sett ur arbetstagares synvinkel, är att arbetsgivaren får det svårare att minska sysselsättningsgrad för anställda; ”hyvla ned” tid.

Men det är fortfarande möjligt. Arbetsgivaren måste dock följa turordningsreglerna om det finns fler arbetstagare med likadana arbetsuppgifter. Vid ett skifte till minskad sysselsättningsgrad behåller den anställda sin lön under uppsägningstiden. ■

VTD: Vi gör vårt bästa

Tidningsbud. Distributionsbolaget VTD motiverar omställningen – men avvisar kritik om hyvling när majoriteten av tidningsbudens sysselsättningsgrad sänks.

Text **Lilly Hallberg**

Annika Nyberg, vd för VTD, framhöll före sommaren att det inte handlar om hyvling: En del tidningsbud kommer att förlora arbetstid, andra få mer.

– Både till medarbetare och fack har vi sagt att ingen vore gladare än vi om vi kunde ha fler anställda med högre tjänstgöringsgrad, sa Annika Nyberg då.

NU HÅLLER FÖRÄNDRINGARNA på att genomföras. VTD:s ledning bedömer det som helt nödvändigt.

Annika Nyberg, vd, har lämnat svar på Transportarbetarens frågor skriftligt:

Anser du fortfarande att det är fel att kalla förändringarna av start- och stopptider för hyvling?

”Omställningen innebär nya sluttider som justerats utifrån våra nya förutsättningar, där vissa har fått mer tid, och andra mindre. VTD har i den omställning som pågår förändrat sysselsättningsgraderna med anledning av kraftigt minskade tidningsupplagevolymer och vikande paketvolymer, som i kombination med stigande priser på drivmedel, el och papper har påverkat oss som företag negativt.”

Varför vill ni inte förhandla med facket om att säga upp på grund av arbetsbrist enligt turordningsreglerna, som tidigare?

”VTD har fört en lokal förhandling i Göteborg där parterna tyvärr inte kunde enas, trots att det var vår intention. Inget konkret motförslag lades då fram från Transport avdelning 3. Därefter skedde en central förhandling där förhandlingen avslutades. Parallellt med förhandlingarna i Göteborg har vi även förhandlat lokalt med Transport på andra orter inom vårt verksamhetsområde och där har vi nått överenskommelser om både övertalighet och sänkt sysselsättningsgrad.”

Spelar det in att nya arbetsrättslagstiftningen, som gör det krångligare att dra ned sysselsättningsgrad, införs den 1 oktober?

”Vi följer rådande lagstiftning och vår tidplan har inte påverkats av den nya lagstiftningen, utan av vår kraftiga nedgång av tidningsupplagor och paket.”

Är det något du själv/VTD:s ledning vill framhålla i sammanhanget?

”Vi värdesätter konstruktiva dialoger och ett gott samarbete med Transport. Detta upplever vi är lättare i vissa avdelningar inom Transport än andra. ■

FOTO: LARS ERIKSSON

Hallå där!

JOHAN MOLIN

...ordförande för Transportavdelningen i Sundsvall som livepoddade under Yrkesförarens dag.

Hur har det gått?

–Ja, vi hade lite smärre tekniska problem men ingenting vi inte lyckades råda bot på. Det kommer fler poddavsnitt också. Vi träffade många elever och chaufförer som vi intervjuade.

Hur länge har ni hållit på med podden?

–Vi har hållit på i ett halvår. Vi är tre stycken som gör podden och en gammal kollega hjälper till att klippa.

Får ni respons på det ni gör?

–Ja! Det är en hel del chaufförer som lyssnar när de sitter och kör. Sedan är det en del ungdomar som kommer fram och tycker att det är spännande. Några ville vara med och bli intervjuade och ska lyssna senare.

Vad har ni gjort under Yrkesförarens dag annars?

–Avdelning 32 har stått i Docksta och bjudit på kaffe och smörgås och pratat om allt möjligt med chaufförerna. Sen har jag och Åke Wijkmark varit ute på Sundsvalls gymnasium, där de har haft en mässa för eleverna. Flera åkerier var också på plats och hade ställt upp bilarna.

Varför väljer ni att uppmärksamma Yrkesförarens dag?

–Jag tycker att förarna förtjänar den här dagen. De får faktiskt Sverige att rulla och sliter hårt för det.

JOHN ANTONSSON

Fotnot: Podden heter Transportpodden Mellersta Norrland och finns på Spotify. Podden är ett samarbete mellan Transports avdelningar 18 och 32.

Hyllade yrkesförare: Henrik Klefberg, Rikard Wedh, Rolf Eriksson, Björn Gustavsson, och Pontus Isaksson.

Förarna firades på sin egen dag

Åkeri. – Bra att facket är ute och visar upp sig. Vi är värda det!

Det sa lastbilschauffören Rikard Wedh som just fått kaffe i en avdelning 6-mugg på Rasta Värmland på Yrkesförarens dag.

Text och foto **Lilly Hallberg**

Den 9 september är sedan 2015 temadag för att uppmärksamma alla landets yrkesförare med en egen dag. Fika utanför terminalen, tårta på åkeriet eller korvgrillning vid macken ska bidra till att uppmärksamma en yrkeskategori som annars sällan uppmärksammas när allt rullar på.

– Vi från avdelningen finns här och i Rasta på Grums, säger Värmlandsavdelningens ordförande Mikael Persson vid niotiden på morgonen den 9 september.

HAN ÄR PÅ plats på Rasta öster om Karlstad, tillsammans med Ronnie Persson och Per Lindvall. Med sig har de rosa muggar för dryck och biljetter för kaffe och bulle inne i butiken. Sedan sysslar de med ”uppsökande verksamhet”, går fram till lastbilschaufförer som stannar till för att tanka eller ta sin 45-minuters rast på parkeringen intill.

– Jag tycker att det fungerar mycket bättre att gå ut och ta kontakt, många är tveksamma till att komma fram och prata, säger Mikael Persson.

– Men jag tror att våra yrkeskårer överlag tycker att det är kul med den här sortens uppmärksamhet. Vi från avdelningen försöker göra något också för andra grupper, som bevakningsanställda i februari, och vi har ordnat med Luciafirande för tidningsbud på flera håll. Tyvärr är det svårt att ordna på alla håll samtidigt. Värmland är ju vidsträckt.

EN FÖRARE KOMMER förbi och frågar om ob-tillägg i transportavtalet. Mikael och de andra svarar på frågor och fyller på med rosa muggar. Men alla vill inte ha kontakt. Ofta handlar det om utländska chaufförer. Ronnie Persson beklagar det, liksom avdelningsordförande Mikael Persson:

– Man kan bara spekulera om orsaker. En del kanske är rädda för facket, eller för att bli bluffade.

Men att vara eller bli medlem i Transport är inte något krav för att bli hyllade på Yrkesförarens dag, betonar alla.

Förra året bjöd Värmlandsavdelningen bussförarna på Länstrafiken på smörgås och festis – först inte helt odelat uppskattat av Kommunal, som organiserar yrkesgruppen, men väldigt uppskattat av bussförarna. Flera hade gärna sett en repris i år.

På Rasta i Väse höjer fem förare som kör tunglastare, med motvikter för kranbilar, sina rosa Transportmuggar och välkomnar uppmärksamheten. ■

Den 9 september

...har varit en yrkesförarnas temadag sedan 2015, och finns registrerad som sådan på temadagar.se.

Den har väckt alltmer intresse, och arrangemangen kring dagen har ökat. Det gäller i allt högre grad yrkesförare ur olika kategorier. De första åren var det främst lastbilschaufförer som uppmärksammades.

I år var Transports avdelningar ute på flera håll runt om i landet under temadagen.

Lindrar värk och stela ryggar

Avslappning

DISC, praktisk att ha med på resan

- Akupressur som tar på djupet
- 20 års garanti
- Tillverkas i Sverige

www.spikmattan.com Svenska Spikmattan™

Torr luft i kyllagret!

- Minskad kondens och isbildning
- Undvik halkolyckor
- Sänkt energiförbrukning hos kylaggregaten
- Enkel installation
- Låg anslutningseffekt

Vill du veta mer?

info@airwatergreen.com
Logistik & Transport 8-9/11

AIRWATERGREEN
Air Technology Sweden

FRAMTIDENS LASTBIL ÄR TRÅDLÖS

Med vår radiostyrning kör du din lastbil
samtidigt som du styr din påbyggnation.
Vill du ha mer information?
Scanna QR-koden och läs mer på vår hemsida.

031-724 98 00 | sverige@tele-radio.com

NY ANTOLOGI
Från Föreningen Arbetarskrivare!

amma arbete arv

Pryoeleven som blir åksjuk i postbilen, den nyblivna fattigpensionären som efter avtackningen ställer amaryllisen på bordet och störtar dödstrött i sängen och den ickebinära som blir felkönad av arbetskollegan. Skogsarbetare med nedvikta stövelskaft och busschaufförer som fastnar i kön vid vägarbetet.

Skildringar från arbetets vardag och arbetslivets skugga. 42 bidrag av 44 författare, poeter och konstnärer, både etablerade och debutanter. Redaktörer: Anna Arvidsdotter och Marie Hållander.

Ordinarie pris: 230 kr/ex.
Pris för medlem i Föreningen Arbetarskrivare: 170 kr/ex.
Beställ via arbetarskrivare.se

Bra miljöval – nu med schysta villkor

Distribution. Schampo och tvättmedel kan vara märkta med Naturskyddsföreningens Bra miljöval. Mindre känt är att märkningen även finns för transporter. I de nya kraven för lokala godstransporter ställs också krav på sociala villkor.

Text **John Antonsson**

Hem- och budleveranser är en växande gren inom transportbranschen. Som Transportarbetaren tidigare berättat, jobbar många chaufförer för företag utan kollektivavtal och behöver göra hundratals leveranser under ett kort eftermiddagsskift för att nå upp till en lön som är i närheten av nivåerna i kollektivavtalen.

Naturskyddsföreningen har nu uppdaterat sin miljömärkning för lokala godstransporter, som bland annat innefattar budbranschen och distributionstrafik i stadsmiljö. Där står det att lönerna ska vara enligt kollektivavtalet mellan Transportarbetareförbundet och Biltrafikens arbetsgivareförbund, eller i vissa fall annat avtal.

MÄRKNINGENS SYFTE ÄR att påverka för att minska produkters och tjänsters miljöpåverkan, berättar Marielle Aspevall, produktansvarig på Bra miljöval. Det finns märkningar för persontransporter, tung fjärrtrafik och lokala godstransporter. Märkningen för de lokala godstransporterna är den första med sociala krav.

De sociala kraven är baserade på Upphandlingsmyndighetens arbetsrättsliga villkor och ställer krav på löner, semester, arbetstid och samtliga försäkringar som finns i kollektivavtalen, dock inte krav på kollektivavtal.

– Tillsammans med Fair Transport och Svanen har vi arbetat för att alla våra märkningar ska ställa samma krav på arbetsrättsliga villkor, försäkringar och trafiksäkerhet. När det gäller miljökraven så ser de sedan olika ut hos de olika märkningarna, säger Marielle Aspevall.

Varför har ni valt att lyfta in sociala krav?

Marielle Aspevall. Foto: Hannes Almeräng

– Det finns en press vad gäller tid och pengar som kan leda till dåliga arbetsförhållanden. Vi tycker att det krävs rimlig lön och arbetstid för att jobbet ska kunna göras på ett säkert sätt. Vi vill inte heller sätta vår märkning på en transport vars förare har dåliga arbetsvillkor.

I DAG ÄR det bara ett fåtal företag som jobbar med lokala godstransporter som har märkningen Bra miljöval på sina transporter.

– Vi tror verkligen att vi kan inkludera fler licenstagare nu när vi har förändrat kriterierna så att även tunga godstransporter som främst utförs i tätorter inkluderas i kategorin.

Transport är positiva till att Bra miljöval har valt att inkludera sociala krav. Förbundet har haft en dialog med miljömärkningsorganisationen och anser att de har lyssnat på facket.

– För oss är det två pelare i hållbarhet. Man får aldrig klimatmässig hållbarhet utan social hållbarhet. Jag tycker att Bra miljöval har en jättebra lösning och har landat väldigt rätt. Det är viktigt att höja ribban för hela systemet, det är vad det handlar om, säger Magnus Falk, samhällspolitisk chef på Transport.

Bra miljöval kan i framtiden också inkludera sociala krav för tunga fjärrtransporter. ■

PRESSBILD: WIDRIKSSONS ÅKERI AB

Lätt lastbil som kör för Widrikssons.

Facket misstänker att distributionsbolaget systematiskt kallat in tidningsbud för att börja jobba tidigare och sluta senare – utan att betala för extratiden.

Misstänkt fusk med löner på VTD

Tidningsbud. Start- och stopptider som ändrats kan betyda att Göteborgsregionens tidningsbud sammanlagt gått miste om miljonbelopp i lön.

– Någon har tagit bort 40 000 kronor för en medlem. Jag vill veta vem, säger Peter Åkesson, ombudsman med ansvar för tidningsdistributörsavtalet.

Text och foto **Lilly Hallberg**

Transport driver för närvarande ett löneärende, som rör misstankar om att vissa chefer på VTD satt i system att i efterhand gå in och ändra i tidningsbudens arbetstid. Dra ned antalet timmar och på så vis spara pengar åt distributionsbolaget.

– Det handlar om miljonbelopp för varje filial, säger Peter Åkesson.

PÅ SENASTE MÖTET för Göteborgsavdelningens tidningsbudssektion förklarade fackets företrädare hur beräkningarna gjorts. De bygger på dokumentation som tidningsbud själva gjort. Ett bud har noga antecknat faktisk och rapporterad arbetad tid, jämfört med tid som lön är utbetalad för. Och summorna skiljer sig kraftigt åt – under två års tid. Det framgår av Excelark som Transportarbetaren tagit del av.

Ett tidningsbud vände sig först till sin närmaste chef, som sa att det som skett var tillåtet enligt någon form av avtal eller överenskommelse. Men från facket fick den drabbade annat besked:

– Det är ju helt sjukt, säger Peter Åkesson.

Transport har tagit fram en schablon för hur mycket pengar det kan röra sig om totalt, med formeln applicerad på Göteborgsregionens 17 filialer. Summa: 16,5 miljoner kronor.

– Vi upplever att det kan röra sig om att de systematiskt gjort så, sagt åt tidningsbuden att börja tidigare och sluta senare. Utan betalning, säger Åkesson.

VTD VILL INTE kommentera i dagsläget. Men Annika Nyberg, bolagets vd, skriver till Transportarbetaren:

”Det är ett allvarligt påstående. Jag ser inte att någon av parterna bör kommentera en pågående förhandling. Mig veterligen har inga felaktig hantering av löneutbetalningar skett. Generellt kan tilläggas att extratid betalas ut enligt kollektivavtal och praxis. Vid extraordinära pass kan finnas behov av extratider, vilka då ska godkännas av filialföreståndare samt regionchef då varje distributör inte själva kan sätta sin egen arbetstid.”

Att det ”bara” rör sig om schablonberäkningar gör att det inte håller som ostridiga lönekrav, då facket kan driva in lön. Men driver saken gör Transport ändå.

– Vi kräver in uppgifter och alla fakta, säger Peter Åkesson. ■

”Det handlar om miljonbelopp för varje filial.”

Peter Åkesson, ombudsman på Transports Göteborgsavdelning.

David Ericsson

Papporna, sönerna, våldet

Valrörelsen är tack och lov över. Ett slags mästerskap i floskler från högern och med idéer som ingen någonsin kommer, eller ens vill, genomföra.

Mycket handlade om ”Orten” alltså de ”särskilt utsatta” områdena i Sverige. För dem förespråkade de blåbruna partierna alltifrån språktester för tvååringar till militära insatser mot gängbrottsligheten.

Många har åsikter om de utsatta områdena men mycket få har ens varit där. Några som dock varit det är författarna Beata Hansson och Vesna Prekopic som skrivit boken *Papporna, sönerna, våldet*. En intervjubok med pappor, söner, poliser, socialarbetare och många andra i ”Orten”.

FÖR EN VANLIG ”svenne” kan det te sig svårbegripligt att livet i en del förorter kan vara så svårt och ångestladdat att man tar till grovt våld. Där finns ändå alla bekvämligheter, ingen svälter eller är helt utan pengar.

Ofta, som i Stockholm, ligger de intill naturskönа områden även om just husen är rätt trista. Med tjugo minuters tunnelbaneresa in till stan tänker jag mig ändå att även medelklassen borde kunnat trivas där.

> ”Viktigast är ändå att inte falla för hatet från de blåbruna. Ett hat som bara skapar ytterligare känslor av kränkthet.

Men i Prekopic och Hanssons bok träder en annan bild fram av ett slags no go-zoner för andra än de med utländsk bakgrund. Det handlar om helt segregerade skolor, om att bo sju personer eller fler i en tvårumslägenhet. Att barnen tvingas driva runt utomhus för att lägenheterna är så proppfulla med småbarn och att all läxläsning är omöjlig.

Detta tillsammans med att en del föräldrar kan vara traumatiserade av tortyr och krigsskador och är våldsamma mot sina barn, skapar en ond cirkel. En känsla hos barnen av att vara kränkta och ett tvång att försvara sig ute på gatorna.

JUST KÄNSLAN AV kränkthet verkar vara gängens själva drivkraft. Och egentligen är det bara att gå till sig själv för att förstå det. Vem har inte någon gång sagt upp sig från ett jobb med några väl valda ord till chefen efter en nedlåtande behandling?

Visst, kriminella ska hamna i fängelse. Men det lär knappast räcka. Skolorna måste få större resurser och det måste få finnas någonstans att bo för immigranterna även utanför no go-zonerna.

Viktigast är ändå att inte falla för hatet från de blåbruna. Ett hat som bara skapar ytterligare känslor av kränkthet. Och att minnas att utan den dryga miljon personer med utländsk bakgrund som jobbar och lever i Sverige, skulle samhället rasa ihop på några timmar. ■

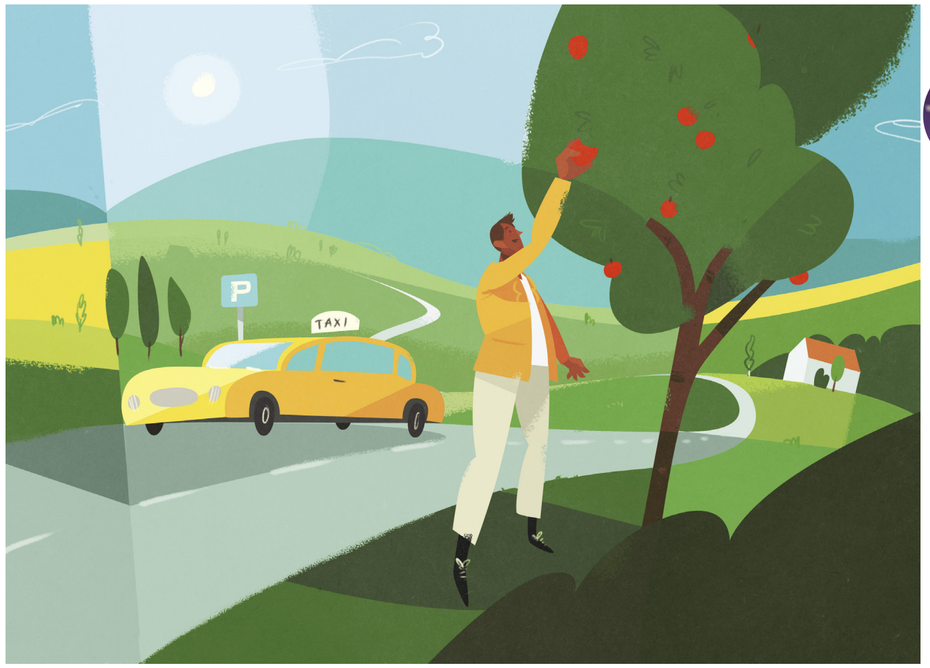

Toppen & botten

↑ Demokrati och allas lika värde.

↓ Nazister.

David Ericsson är författare och lastbilschaufför.

DAGS ATT SKOLA OM DIG?

Du vet väl att du har rätt att vara tjänstledig för att plugga, även om studierna inte har med ditt nuvarande arbete att göra? Nu kan du dessutom söka ett nytt omställningsstudiestöd som motsvarar 80 procent av din lön.

Text **Pernilla Ahlsén** *Illustration* **Mattias Käll**

1 Vem får vara studieledig?

Du har rätt att vara tjänstledig för studier om du har varit anställd hos samma arbetsgivare de senaste sex månaderna eller sammanlagt tolv månader under de senaste två åren.

2 Plugga vad du vill...

Studierna behöver inte ha något med ditt nuvarande arbete att göra, så länge de följer en kurs- eller studieplan.

3 ...och så länge du vill

Du har rätt att vara studieledig så länge du behöver. Hur lång utbildningen är ska framgå av din studieplan.

4 Ansök i god tid

För att få studieledigt behöver du lämna in en ansökan till din arbetsgivare. Arbetsgivaren får inte neka dig, men kan skjuta upp din ledighet i upp till sex månader. Vänta alltså inte tills du har fått ditt antagningsbesked. Du kan skriva i ledighetsansökan att den bara gäller om du kommer in på utbildningen.

5 Plugga på deltid

Det går bra att vara tjänstledig för studier även på deltid. Då får du göra upp med arbetsgivaren om vilka dagar du behöver vara ledig, men kom ihåg att arbetsgivaren inte är skyldig att planera arbetet efter din tid. Om du tror att du hinner, kan du jobba deltid även om utbildningen är heltid.

6 Du får ingen lön när du är studieledig...

Men du kan ansöka om flera ledighetsperioder under studietiden så att du kan vara ledig under terminerna och jobba under loven till exempel.

Du kan också jobba extra hos din arbetsgivare om båda parter är överens om det. Men om du vill jobba extra på ett annat företag behöver du komma överens med arbetsgivaren om det först.

7 ...men du som har jobbat ett tag kan söka omställningsstudiestöd

Det är ett studiestöd för dig som är mellan 27 och 62 år och har arbetat i minst åtta år under en 14-årsperiod, varav minst 12 månader de senaste två åren.

Omställningsstudiestödet ger dig 80 procent av din inkomst upp till ett visst tak. Det kan ges upp till 44 veckor, vilket motsvarar ett års heltidsstudier eller längre tid om du studerar på halv- eller deltid.

Utöver bidragsdelen, som är skattepliktig, kan du även låna en del.

Stödet omfattar alla utbildningar som ger rätt till vanligt studiestöd från CSN, men kravet är att utbildningen ska kunna leda till jobb.

Viktiga datum!

1 Oktober 2022

Från och med den 1 oktober kan du ansöka om det nya omställningsstudiestödet. Handläggningen tar 10–12 veckor, så ansök på en gång om du vill studera till våren.

17 Oktober 2022

Den 17 oktober är sista dagen att ansöka till vårens kurser på högskola och universitet. Andra skolor kan ha andra datum, så kolla vad som gäller för just din drömutbildning.

Experten

Stefan Tärnhuvud, pressekreterare på CSN.

Vad är det nya studieomställningsstödet?

– Det är ett helt nytt studiestöd för vuxna som befinner sig mitt i arbetslivet och vill bredda sin kompetens eller byta riktning för att bli mer attraktiva på arbetsmarknaden. Det består av ett väldigt generöst bidrag och ett lån, och tanken är att det ska bli enklare att vidareutbilda sig utan att det behöver bli en stor försämring av ekonomin under tiden.

Vilka utbildningar gäller det?

– Alla utbildningar i Sverige som ger rätt till studiemedel ger också rätt till omställningsstudiestöd. Här ingår utbildningar på yrkeshögskola, universitet, högskola, komvux och folkhögskola. Du kan också få stöd för utbildningar som finansieras av en omställningsorganisation. För att få stödet måste utbildningen också stärka din ställning på arbetsmarknaden. Det är CSN som avgör om en utbildning uppfyller det kravet. Ytterligare ett krav är att fram till det året du fyller 39 år, får utbildningen bara vara 2 år lång. Men det gäller inte för dig som är 40 år eller äldre.

Hur mycket pengar kan jag få i månaden?

– Du kan få 80 procent av din vanliga inkomst i bidrag, upp till ett maxbelopp. Den delen är skattepliktig. Dessutom kan du låna upp till 12500 kronor i månaden, beroende på hur stor din vanliga inkomst är. Om du tar ut hela stödet kan du få det under ett år. För att få det att räcka längre kan du välja att ta ut en mindre del av stödet under längre tid.

Fotnot: Vill du veta mer om det nya omställningsstudiestödet? Läs mer på csn.se.

DETTA ÄR EN ANNONS.

Våga tanka nytt!

Era kunder kräver miljövänligare transportlösningar. Ställ om era dieselfordon, bara genom att byta bränsle. Med förnybart i tanken minskar ni era CO_2e-utsläpp med 70–90%*. Då går ni enkelt kundkraven tillmötes.

Våga tanka Neste MY Förnybar Diesel (HVO100). Fungerar i alla dieselfordon.

Här kan du tanka Neste MY

*Metodiken för att beräkna livscykelutsläpp och utsläppsminskningar följer EU:s direktiv om förnybar energi II (2018/2001/EU).

NESTE MY
Förnybar Diesel

I dag har John Johansson sitt drömjobb. Men han fick kämpa hårt för att komma dit.

”Det är kul att vara störst på vägen”

När John var liten visade det sig att hans ständiga huvudvärk berodde på en hjärntumör. Efter behandlingen har han levt med hjärntrötthet och inlärningssvårigheter. Men tack vare ett bra stöd från lärarna på Syab Transportgymnasium klarade han utbildningen till sitt drömyrke – och arbetar i dag som lastbilschaufför.

Text **PERNILLA AHLSÉN** *Foto* **SUVAD MRKONJIC**

JOHN JOHANSSON

Ålder: 20 år.

Bor: Läckeby, norr om Kalmar.

Familj: Mamma, pappa och två äldre syskon.

Gör: Lastbilschaufför.

När John skulle få strålning på barnsjukhuset i Linköping åkte han ner till ”Strålis”. Så kallades avdelningen som låg i källaren.

– Då fick jag köra dit i en egen liten elbil och när jag kom fram hade de ställt upp vägskyltar och koner och en egen parkeringsplats åt mig, säger John.

Han var bara fyra år när han fick diagnosen hjärntumör efter att ha haft huvudvärk en längre tid. John opererades och fick både strålning och cellgifter. Det första året bodde han mer eller mindre på sjukhuset.

MEN I DAG minns han inte så mycket av själva behandlingen.

– Jag har nog sorterat bort de hemska minnena för jag kommer bara ihåg det som var roligt vid sidan om. Som elbilen och clownerna som kom till sjukhuset för att lätta upp stämningen, säger han.

Cellgifterna slog inte bara ut cancern utan även andra saker i kroppen.

– Jag tappade balansen och fick börja krypa igen, och sedan fick jag lära mig att gå på nytt.

John fortsatte att gå på behandling och magnetröntgen med ett par veckors mellanrum i många år. Först när han fyllde 14 år trappades kontakterna med vården ner.

– Men man blir aldrig friskförklarad utan de kommer alltid att hålla koll på mig, säger John.

PRECIS SOM MÅNGA andra barn som har behandlats för hjärntumör drabbades han av inlärningssvårigheter och hjärntrötthet.

När han började skolan blev det tufft. Lärarna var dessutom dåligt förberedda på hur de kunde hjälpa honom. Johns föräldrar gjorde vad de kunde. De bjöd in en barnläkare till skolan och bjöd in lärarna till Barncancerfondens kurser. Men John fick ändå inte det stöd han behövde.

– Jag hade behövt inläsningstjänst så att jag kunde lyssna på innehållet i böckerna. Jag blev ju så trött av att läsa och skriva. Men jag fick samma böcker som alla andra, säger John.

Det ledde till han blev underkänd i nästan alla ämnen när han gick ut sjätte klass.

I högstadiet vände det. Där tog lärarna chansen att gå på utbildning och såg till att John fick det stöd och de förutsättningar han behövde för att klara av skolan.

När John gick ut nian var han godkänd i alla ämnen och kom in på sin drömutbildning: fordonsprogrammet på Syab Transportgymnasium.

– Det var min mentor som tipsade mig om Syab, för hennes son hade gått där. Och jag har ju alltid velat köra lastbil. Jag har alltid varit intresserad av stora maskiner och pappa jobbar med lastbilar så det har alltid funnits i mitt liv, säger John.

TACK VARE EN bra överlämning från högstadiet, var lärarna på gymnasiet väl förberedda när John började där. Första året var det ganska mycket teori, men eftersom det är ett praktiskt gymnasium var de flesta övningarna upplagda så att de hade en koppling till lastbilsyrket. Under andra och tredje året, var det större fokus på det John tycker är roligt.

– Det roligaste var att ta C-körkort och att köra lastbil, truck och hjullastare ute vid Kalmar flygfält, säger han.

När pandemin tvingade eleverna till distansundervisning via Teams, blev det svårare för John att hänga med. Då fick han tillstånd att vara i skolan och fick mer eller mindre privatundervisning av sin elevassistent.

– Han jobbade med mig hela tiden, och det gjorde att jag utvecklades jättemycket

På gymnasiet var de praktiska lektionerna roligare än de teoretiska. ”Jag gillar allt praktiskt, för jag blir så trött av att läsa och skriva”.

John har alltid varit intresserad av stora maskiner.

och kom i kapp i alla teoretiska ämnen. Han var grym, säger John.

I de praktiska ämnena fick han extra hjälp av sin mentor, Anders Lindell. Anders lade upp arbetet i korta pass med rast för vila emellan, och lade övningskörningen på morgnarna när John var som piggast.

– Han såg vad jag behövde fokusera på och var ett jättestort stöd för mig. Utan honom hade jag kanske inte klarat det, säger John.

”Det är alltid minst en dag ledigt, och det är jätteskönt när jag är lite trött, så det passar mig perfekt. Jag bor ju hemma fortfarande så jag behöver inte dra in en heltidslön.”

MED RÄTT FÖRUTSÄTTNINGAR och hårt arbete kunde John ta studenten förra våren.

– Det var riktigt häftigt, säger han.

Extra glad blev han över att tilldelades två stipendier. Det ena var från skolan för ”personlig resa och utveckling”. Det andra delades ut av Transportarbetareförbundet och hade röstats fram av klasskamraterna för ”klassens kompis och föredöme för utbildningen”.

– Det kändes jättekul. Jag hade ju först lite svårt att komma in i klassen, men sedan blev alla mina vänner. Eftersom jag är tvungen att ha bra koll på alla tider och uppgifter som skulle utföras, började alla fråga mig om de undrade något. Plötsligt var det jag som var den ordningsamma i klassen, säger John.

Att få jobb efter utbildningen var inga problem.

– Skolan hjälpte till med det. Det är sådan brist på yrkesförare att alla har jobb när de tar studenten, säger John.

Hans första jobb var att köra ut matkassar. Men det visade sig snart att det var för stressigt.

– Då föreslog min mentor att jag skulle testa ett jobb på Ragn-Sells i Oskarshamn. Det passade mig mycket bättre. Så nu är jag anställd av Marcus Engbergs transport, som hyr ut mig på timme till Ragn-Sells.

JOHNS JOBB GÅR ut på att samla in wellpapp, plast och brännbart från företagskunder.

– I början var det svårt att hitta, men som tur är har jag en pappa som hittar överallt, säger han.

Eftersom han fortfarande kan bli trött, arbetar han bara tre dagar jämna veckor och fyra dagar udda veckor.

– Det är alltid minst en dag ledigt, och det är jätteskönt när jag är lite trött, så det passar mig perfekt. Jag bor ju hemma fortfarande så jag behöver inte dra in en heltidslön.

”Jag vill gärna utvecklas mer. Jag har inte körkort för släp, för jag hann inte ta det i gymnasiet. Så det skulle vara kul att ta, så att jag kan köra lite tyngre fordon.”

Johns arbete går ut på att åka ut och tömma containrar med brännbart, wellpapp och plast.

Arbetstiden är 7–16 men John åker hemifrån redan 5.20.

– Jag vill vara på jobbet så att jag kan åka ut kvart över sex. Jag är morgonpigg, och tycker inte om att ligga och dra mig, Jag vill hellre komma i gång direkt, säger han.

OFTAST BLIR HAN klar i tid, men det händer att det drar ut på tiden de dagar han har längre rundor.

– Ibland blir det stressigt och för mycket om det är nya ställen som jag ska hitta till. Men det går bra så länge jag tar det lugnt. Det som är bra med att köra wellpapp, plast och brännbart, är att det inte gör något om jag inte hinner tömma en container samma dag. Om det hade varit matavfall hade det varit mer brådis.

– Så egentligen är det inget stressigt jobb. Men det händer att jag blir lite uppstressad när jag inte vet hur lång tid något kommer att ta.

När han sätter sig i bilen hem efter en arbetsdag är han ofta trött, men det är ju de flesta efter en lång arbetsdag med tidig uppstigning.

– Det är inte alls så farligt längre.

Vad är roligast med jobbet tycker du?

– Det är kollegorna. Jag har blivit kompis med alla. Vi ringer och pratar med varandra i hörselkåporna när vi är ute och kör.

Hur ser du på framtiden? Vill du fortsätta med samma jobb?

– Jag vill gärna utvecklas mer. Jag har inte körkort för släp, för jag hann inte ta det i gymnasiet. Så det skulle vara kul att ta, så att jag kan köra lite tyngre fordon. Att köra flisbil verkar också mysigt. Då fyller man hjullastaren med flis på ett sågverk, och sedan åker man till värmeverket och lossar det innan man åker till ett nytt sågverk.

– Men jag tänker inte så mycket framåt. Jag trivs bra där jag är nu. Jag vill gärna utvecklas inom företaget.

Vad gör du när du inte jobbar?

– Pappa och jag kör lite motorcykel. Och så tycker jag att det är kul att röja i min farmors stora trädgård. Det är faktiskt en framtidsdröm, att någon gång ha eget företag som hjälper privatpersoner att röja i trädgården och klippa buskar och blåsa löv. Det vore kul. ■

John kan fortfarande bli trött efter en hel dags jobb med tidig uppstigning, men ”det är inte alls så farligt längre”.

Transports experter svarar på medlemmarnas frågor. Frågor om till exempel arbetsgivaren har rätt att kräva läkarintyg ifall du är sjuk två dagar, och om inte arbetsgivaren är skyldig att lasa in en medlem som jobbat på samma bolag i fyra år som timanställd.

Illustration **MARTIN HEAP**

Kan chefen kräva sjukintyg första sjukdagen?

Jag undrar om min arbetsgivare kan kräva läkarintyg första dagen av mig då jag är sjuk? I somras var jag borta två dagar. Nu kräver min arbetsgivare att jag ska visa läkarintyg för de dagarna. Om det är så ska inte min arbetsgivare ordna läkare samt stå för kostnaden i så fall? Kan tillägga att på min vårdcentral utfärdar de inte första-dags-intyg.

Laila

Svar: Bestämmelsen om att styrka nedsättningen av arbetsförmåga, det som i dagligdags kallas första-dagsintyg, kommer från lagen om sjuklön § 10a. Lagen är förändringsbar på så sätt att ett kollektivavtal kan ersätta den. I många av våra avtal så är den ersatt med avtalstext och den texten har inte helt samma lydelse i alla avtalen.

Men vad lagen säger är att om arbetsgivaren har särskilda skäl, så kan hen begära att arbetstagaren uppvisar ett intyg från läkare från tidigare sjukskrivningsdag än dag 7. Lagen säger inget om att arbetsgivaren ska stå för kostnaden för intyget, men det är en vanlig skrivning i flera av våra avtal.

Enligt lagen så ska en sådan begäran av arbetsgivaren alltid vara skriftlig. Vanligt är också att man har kravet en period framåt i tiden, max ett år.

Villkoret ”särskilda skäl” är inte definierat i lagen, men bör vara något som framkommit i en rehabiliteringsutredning eller liknande. Det ska alltså inte vara något godtyckligt från arbetsgivaren och inte heller ett sätt att förhindra arbetstagare från att sjukskriva sig under perioder då man har svårt att bemanna.

I just ditt specifika fall så skulle jag vända mig till min lokalavdelning och ombudsman eller regionala skyddsombud. Då kan man se vad som exakt står i det avtal du arbetar under och kontrollera med arbetsgivaren vilka särskilda skäl hen åberopar för att avkräva dig intyg från första sjukskrivningsdagen, retroaktivt.

Gustaf Järsberg, central arbetsmiljösamordnare Transport

Arbetstid och rast

Arbetsgivarna har ändrat längden på våra arbetspass. Förut jobbade vi från 17.30–5.30 utan inlagd rast. Nu har de ändrat så att vi ska jobba från 17.00–5.30 men nu är det även 60 minuters rast inlagd. Är det okej att ändra?

Theodor

Svar: Arbetsgivaren får ändra på schemat. Rast innebär att du kan lägga av dig all utrustning, gå ut utan att behöva vara nåbar. Detta då det är skillnad på måltidsuppehåll och rast.

Ändringen måste meddelas i förtid. Hur lång tid innan beror på vilket schema du har och var du befinner dig i det. Rasten ska vara tidsangiven och får ej ändras. Det vill säga klockslag, och antalet minuter inte får ändras från dag till dag.

Har du fler frågor gällande rast samt schemaläggning på din arbetsplats, ta kontakt med din lokala ombudsman.

Khan, Transport på direkten

När blir jag inlasad?

Jag har jobbat snart i fyra år på samma bolag och jag är timanställd. Jag har fel på ryggen men jag jobbar heltid.

Nu vill inte företaget ge mig en tillsvidareanställning på grund av mitt ryggfel. Vd sa rätt ut att ”du är inte anställningsbar”.

Borde inte jag vara inlasad vid den här tiden? Har jag inga rättigheter?

Petra

Svar: LAS eventuellt kompletterat med kollektivavtal gäller. Det är svårt att svara uttömmande grundat på informationen i din fråga, men du bör snarast kontakta din lokalavdelning för att få hjälp att undersöka saken närmare.

Magnus Thelander, central ombudsman Transport

Tungtillägg för flyttgubbar?

Vi bär en hel del gymutrustning i vårt arbete, allt från 200 till 500 kilo. Jag undrar om vi som personal har rätt till någon form av tungtillägg eller risktillägg?

Jerker

Svar: Nej det finns inget tungtillägg/risktillägg i transportavtalet.

Jag föreslår att du kontaktar ert regionala skyddsombud för att höra om er arbetsmiljö stämmer överens med vad Arbetsmiljöverket säger ska gälla, och för att se till att ni har de tekniska hjälpmedel som behövs. Hälsa bör inte mätas i pengar.

Kontaktuppgifter till din lokala avdelning hittar du på www.transport.se.

Klicka på den avdelning som ligger i närheten av arbetsorten. Där hittar du information och kontaktuppgifter till de ombudsmän som tolkar kollektivavtalen – och till de regionala skyddsombuden.

Khan, Transport på direkten

Lägre fackavgift vid föräldraledighet?

Jag är föräldraledig och har varit det från den 15 maj. Har jag rätt till lägre fackavgift då det är knapert just nu?

Yusuf

Svar: Ja, förbundsavgiften styrs av inkomst vilket gör att den kan sjunka medan du exempelvis studerar, är föräldraledig eller sjukskriven. Anmäl genom att logga in på transport.se och *Mina sidor* med bank-id.

Tänk också på att det finns särskilda försäkringar och avtalsförmåner vid sjukdom och föräldraskap. Två av dem är föräldrapenningtillägget och premiebefrielseförsäkringen för avtalspension eller föräldraledighet. Har du ytterligare frågor om försäkringar kontakta oss gärna på 010-480 30 00.

Jim, Transport på direkten

Fråga Transports experter!

Är du medlem i Transport och har egna frågor om din anställning, eller annat som har med jobb eller studier att göra? Ställ dina frågor till **Transport på direkten** som du når genom att ringa 010-480 30 00.

Elinor Torp har skrivit om arbetsmiljö och arbetslivskriminalitet i många år och har gett ut flera böcker på ämnet. Förra året debuterade hon som skönlitterär författare.

Rapport från skuggsidan

I reportageboken *Vi, skuggorna* beskriver journalisten Elinor Torp hur vi har fått ett laglöst arbetsliv där människor från fattiga länder jobbar i Sverige under slavliknande förhållanden. Exploateringen pågår överallt.

– Och transportbranschen är ett värstingområde, säger hon.

Text och foto **PERNILLA AHLSÉN**

I BOKEN SOM kom redan 2019, men nu ges ut i en kortad illustrerad version, får vi följa Aura, 35 år, från Nicaragua. Som människorättskämpe fick hon allt svårare att verka i sitt hemland när den korrupta regimen gav sig på oliktänkande. När hennes pojkvän Jorge kom i kontakt med en svensk byggfirma som sålde arbetstillstånd såg de chansen till ett tryggare liv.

De kom till Sverige i tron att det här landet skulle vara bättre, fredat från mygel och korruption. Men det visade sig snart att de hade fel.

– Många blir lovade guld och gröna skogar och belånar sig för att komma hit, och sedan tvingas de arbeta under slavliknande förhållanden för att kunna betala av sina skulder, säger Elinor Torp.

AURA OCH JORGE hamnade på en restaurang i Arjeplog där de bodde i källaren och arbetade 16 timmar om dygnet för 2 000 kronor i månaden. När de ville ta sig därifrån lurade chefen dem att han skulle ordna tillstånd så att de kunde jobba vitt. Men några tillstånd fick de aldrig.

Elinor Torp skildrar människor som bor i arbetsgivares garage utan kök och toalett, och ändå tvingas betala flera tusen i hyra. Ibland får de ingen lön alls, andra gånger får de betala tillbaka en stor del av lönen, så att arbetsgivarna ska kunna betala sociala avgifter för att det ska se ut som att de har vit arbetskraft.

– Och ingen kan klaga, för de har inget att sätta emot, säger Elinor Torp.

Hon menar att det handlar om flera hundra tusen människor som lever mitt ibland oss men i ett parallellt skuggsamhälle, och att den svenska arbetsmarknaden har blivit ett paradis för kriminella som vill tvätta sina smutsiga pengar vita.

Hur har det blivit så här?

– Det är följden av en rad politiska beslut som politiker, från alla partier, inte riktigt har förstått konsekvenserna av. Det har blivit jättelätt att starta företag utan att det sker någon kontroll.

ELINOR PÅPEKAR ATT det ofta är våra skattepengar som går till skurkföretagen, eftersom staten, kommunerna och regionerna är landets största upphandlare.

– Ofta är det dåligt skötta upphandlingar där de går på den billigaste offerten utan att följa upp hur företagen sköter sig, säger hon och fortsätter:

– Tillsammans med bygg, städ, verkstad och skönhetsvård är transport en av värstingbranscherna. Det kan handla om förare som tvingas köra 300 timmar i månaden eller arbetsgivare som fuskar på andra vis och kommer undan med det. Och vi väljer att blunda för det, för vi tycker att det är bekvämt med gratis frakt och att transporterna kommer fram i tid.

Det är dessutom svårt att komma åt arbetsgivarna. Efter en razzia på restaurangen där Aura och Jorge arbetade ställdes chefen inför rätta, men kom ändå undan.

– Domaren sa till mig efteråt att han tyckte att det låt för orimligt att en restaurang skulle drivas bara av utländska svartarbetare som jobbade 16 timmar om dygnet för så lite pengar.

– Han kunde inte föreställa sig att det kunde vara så i Sverige, så han trodde helt enkelt inte på dem, säger Elinor.

I augusti kom en illustrerad utgåva av *Vi, skuggorna*, med teckningar av Hanna Böhm.

Elinor Torp är arbetsmiljöreporter på industriarbetarnas tidning Dagens Arbete.

ELINOR TORP

Gör: Journalist och författare.

Ålder: 44 år.

Bor: Radhus i Hökarängen.

Aktuell med: *Vi, skuggorna* som nu ges ut i en förkortad utgåva med illustrationer av Hanna Böhm.

Men, tillägger hon, då fanns inte människoexploateringslagstiftningen som kom till strax efter det.

– Nu ska det vara enklare, men det är hittills bara en arbetsgivare som har blivit dömd.

ELINOR TYCKER ATT det borde ligga i fackförbundens intresse att arbeta mer med de här frågorna.

– När det är så lätt att ta in billig arbetskraft som inte klagar, försämrar det villkoren och lönerna för alla. Dessutom blir seriösa arbetsgivare utkonkurrerade.

Hur har det gått för Aura sedan boken skrevs?

– Hon har fått sina tre avslag på asylansökan, så hon håller sig gömd för hon vågar inte återvända till sitt hemland än. ■

ILLUSTRATION: MATS KÄLLBLAD

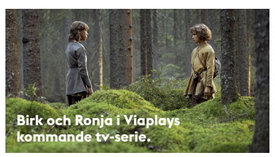
Mats porträtterar värdetransportörer

Serieskaparen och musikern Mats Källblad har under ett år samtalet med och tecknat anställda inom värdetransport på företaget Loomis. Det har resulterat i en vikskärmsutställning som bland annat visats hos ABF i Malmö och på Transports kongress i Örebro i augusti.

I Källblads *Fram med pengarna*, som också finns som utställningsalbum, kommer fem av dem som arbetar med att transportera pengar till tals. Arbetets utmaningar och möjligheter, vardagsliv, kärlek och sorg – i serieform träder personerna fram, unika och samtidigt lätta att identifiera sig med.

Berättelserna om de Loomis-anställda ingår i *Känner du igen dig?*, ett nationellt pilotprojekt som genomförs i Kalmar och Skåne län. Projektet genomförs av Folkets Konsthall, och i Malmö av ABF och Transports avdelning 12.

Mats Källblad, född och uppvuxen i Osby men i dag bosatt i Malmö, beskriver själv att hans serier ofta utspelar sig i ”arbetarklass på landsbygden”. Sedan 30 år medverkar han i tidningen MC-Folket med *Sture Stelben*. För Transportarbetaren ritar Mats Källblad serien *På väg*, som i detta nummer finns på sidan 33. *LILLY HALLBERG*

PRESSBILD VIAPLAY

Birk och Ronja i Viaplays kommande tv-serie.

Ny Ronja Rövardotter

Nästan 40 år efter att Tage Danielssons filmatisering av Astrid Lindgrens bok *Ronja Rövardotter* hade premiär kommer en nytolkning, tänkt att sändas i tolv avsnitt i två säsonger på Viaplay med start 2023. Inspelningarna har startat och för första säsongens regi svarar Lisa James Larsson, efter manus av *Bron*-skaparen Hans Rosenfeldt.

Nära 4 000 provspelningar har gjorts i sökandet efter den nya Ronja. Det blev 14-åriga Kerstin Linden som spelar titelrollen. Ronjas vän, Birk Borkasson, spelas av Jack Bergenholtz Henriksson och hans far Borka av Sverrir Gudnason.

LILLY HALLBERG

OKTOBERKRYSSET

FOTO: BIGSTOCK

MOT-STÅNDS-FORM	LOCKAR I SJÖN	SITTER OFTA BARN I	FIN STEN	HÅLLIT I SPÄN-NING		KÄRRA MED KART	ÄR VISSA DRAG-SPEL										
MELLAN-RUM				BLIR ALDRIG MOR / KNUBBIG													
						VÅR-DAGS-AVSLAG											
SKER I FOTBOLL	BLI MATT / RULLE																
SKURK			BOK / KAN SLÅ GÅENDE														
FÅ ATT TRO						KAN SES PÅ TAKEN											
	FÅNGAR FISK	BE-VITTNAT	ÄR DE SOM FÅTT SMAK	KRAFT-UTTRYCK		LÅGT KORT?	PRAKT-RUM	FOT-BOLLS-BRÖDER	BRÖD	LÅNG-HALMS-BIHANG / BÖRDA			INGIFT MAN / AVISAN				
												LEDA / INTA					
BOL-MADE						HAR ONT I HUVET / STAD					SYNS PÅ GÅNGEN / FASON						VRED
ÅKER-STYCKE				KAN MAN SIN MAN / UTBÖ-LING						ARBETA I LUGN OCH RO / SKÖNJT				KAJKA / LIK-GILTIGA			
SÄTT ATT PRATA	RAMLA / MELODI-STUMP							SNODDE / FIKTIV JANE								I MITTEN NÅGON-STANS	
					BÅTTRÄ / DEN KAN VARA 10 X 10 M				BLIR NIO I TAL / F.D. LETT-VALUTA			SKYDD / HAR FEM PELARE					
DÄR SAMLAS VERK		LJUS-BILDEN / VILKEN					KAN SPETSAR ÄR MA-KALÖS				NR 22 / MEST FIN						MÅS-ART
						HYLLATS / HÅLLA LÅDA							SÄTTS TILL BETRODD / MOBBA				
SKAL-START			DET ÄR EN ÄDELGAS / ILLEGITIM							GNATA / BÅG					DEN KAN GE SOCKER		
MUSIK-STIL				HELIG KISTA / PATINA				GLIDER / TECHNO-DANS						MISS-NÖJES-ROP / OKULAR			
LAGER-LOKA-LER?		STATER / PLATS FÖR PIANOT							GRUS / APA								
					FINNS I EN DEL TÄNDER / UTTRYCK								UPP-SÄTT-NING / VIND				HÄL-SINGE-KATT
BETTLA						GLÄDJER AFFÄRS-MANNEN						ÄR SLITEN FRÅS					
RULL-RUM				GAMLA GREKER						FILM MED STORY				RASKA PÅ MED PÅ			

©Bulls

Fyll i hela korsordet och skicka in det till **Transportarbetaren, Box 714, 101 33 Stockholm.** Märk kuvertet **"Oktoberkrysset"**. Senast den 11 oktober vill vi ha din lösning på redaktionen.

Vi delar ut sex vinster. 1:a–3:e pris är två trisslotter, 4:e–6:e pris är en trisslott.

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Lösningen på Septemberkrysset.

Grattis!

Vinnarna av två trisslotter:
Olle Holst, Nässjö
Ingmarie Ögren, Uppsala
Hans-Olov Vallin, Saltsjöbaden.

Vinnarna av en trisslott:
A Hellgren Berg, Angered
Gunnar Svensson, Norrahammar
Marianne Arvids, Leksand.

Månadens Quiz

Skicka in lösningen på månadens quiz till info@transportarbetaren.se senast den 1 oktober, och skriv "Oktober-quiz" i meddelanderaden. Glöm inte ange namn och adress. Vi drar två vinnare som får två trisslotter var.

1 Vad heter Sveriges riksbankschef?
1. Stefan Carlén
X. Stefan Ingves
2. Stefan Schwarz

2 Hur många ledamöter har Sveriges riksdag?
1. 349
X. 350
2. 179

3 Vem har den näst högsta posten i det svenska statsskicket, efter kungen?
1. Statsministern
X. Talmannen
2. Drottningen

4 Vad kallas fenomenet när varor och tjänster blir dyrare?
1. Inflation
X. Stagflation
2. Fluktation

FOTO: SHUTTERSTOCK

5 Vem av följande serietecknare har inte ritat Kalle Anka?
1. Carl Barks
X. Don Rosa
2. Charlie Christensen

6 Vilken statlig myndighet är det som avgör om en person har rätt att komma till Sverige och arbeta?
1. Arbetsförmedlingen
X. Migrationsverket
2. Arbetsmiljöverket

7 Vad heter regissören till *Alla helgons blodiga natt (Halloween)*?
1. John Cusack
X. Brian De Palma
2. John Carpenter

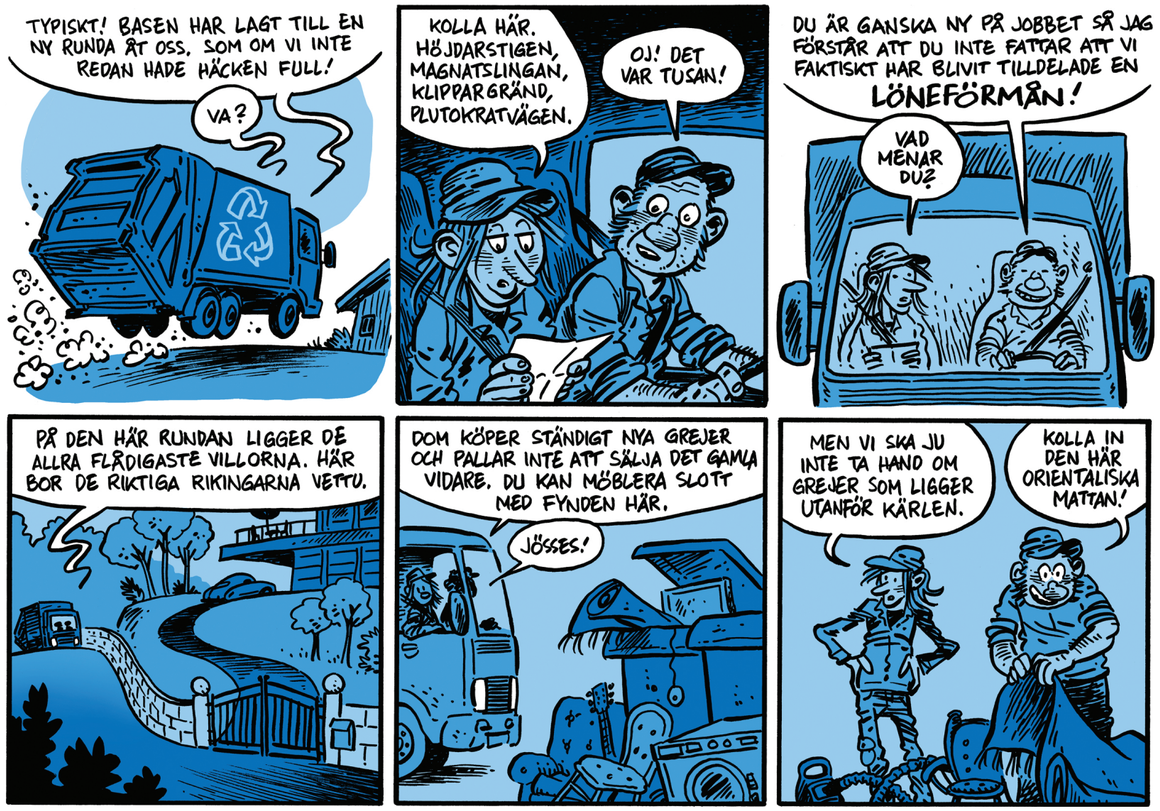
Rätt svar på September-quizet:
1: X (Milk)
2: 2 (Paper Girls)
3: 1 (Truck)
4: 1 (Jönköping)
5: X (Charles Lindley)
6: 1 (Dodge Challenger)
7: 2 (11 september)

Grattis!

Vi vann två trisslotter:
Daniel Lindqvist, Skåne-Tranås
Margareta Janner, Norsborg.

På väg

Originalserie för Transportarbetaren av **Mats Källblad**.

Cicco var illa däran när hon kom till omplaceringshemmet. Mitt värsta fall, berättar Lotta. Pälsen var som en enda skitig kaka och klorna på tok för långa. Nu mår Cicco bra och pälsen har blivit fin.

Lotta tar hand om övergivna kaniner

Lotta Svensson driver ett omplaceringshem för kaniner och gnagare. Hos henne får djur som dumpats eller farit illa ett hem, mat och kärlek tills de hittar en ny ägare. Lotta kombinerar sitt engagemang för djur som har det svårt med jobbet som lastbilschaufför.

Text och foto **SVEN ROSELL**

– JUST NU HAR jag 27 kaniner. I snitt brukar jag ha ungefär 40 stycken, säger Lotta Svensson när vi ser ut över de prydligt uppställda rader med burar på gårdsplanen hemma i Billesholm ett par mil från Helsingborg.

När polisen hittar kaniner, marsvin och hamstrar som saknar ett hem eller som vanvårdats ringer de till Lotta. Djursjukhuset i Helsingborg hör av sig när de får in djur som ägaren vill avliva. Det händer ofta att privatpersoner tar kontakt via Lottas hemsida, till exempel när deras liv förändrats så att de inte längre kan ta hand om ett husdjur. Andra som hör av sig har hittat en dumpad kanin. Hur länge djuren stannar beror på hur lång tid det tar för Lotta leta upp en ny ägare.

– FRÅN BÖRJAN tänkte jag att det här bara skulle vara något litet, men det har blivit otroligt stort. Många frågar hur jag hinner med, det gör jag på något konstigt sätt. På morgonen ger jag dem mat och vatten. Efter jobb fixar jag burarna, ger dem mat och kelar med dem så mycket som möjligt.

Från en stor bur ropar papegojorna Kiwi och Kaj som verkar vilja ha uppmärksamhet. Även de har fått ett hem hos Lotta liksom hunden Harry och katten Nalle.

– Jag ville ha häst, men pappa tyckte att hästar är för stora så jag fick en kanin. Pappa sa att jag kommer tröttna, men det gjorde jag inte, säger hon och skrattar.

LOTTA VÄXTE UPP på landet och hade alltid djur omkring sig. Hon hjälpte fåglar som flugit in i fönsterrutor och gav hungriga igelkottar mat.

Varje dag går Lotta in på Blocket och ser efter om någon efterlyser ett hem åt en kanin eller om någon skänker eller säljer något som kan behövas till djuren.

Allt fler känner till Lottas omplaceringshem och många skänker pengar, mat och burar (helst med tillhörande hage). Inför vintern behöver hon bland annat lastbilsskåp att bygga burar i. Hon samarbetar med en veterinär som vaccinerar, kastrerar och undersöker Lottas nykomlingar. Det är tack vare givmilda privatpersoner och djuraffärer som omplaceringshemmet går runt.

Efter jobbet är det dags att ge alla djuren mat och vatten. Lite närhet och kel brukar också vara välkommet. Lottas föräldrar och bröder hjälper ofta till med djuren. En stor hjälp är också de privatpersoner som skänker burar och hö till henne.

DET HÄR ÅRET, efter coronan, har det varit extremt många dumpade kaniner. Men det finns också folk som tar sitt ansvar och lämnar dem här. Absolut inte alla djur som kommer hit är vanvårdade. Något har ändrats i ägarens liv. Det handlar om tidsbrist eller så har intresset för djuret svalnat.

Det bästa med omplaceringshemmet är att få ha djuren omkring sig, tycker Lotta.

– Det är så roligt att se deras olika personligheter. Smådjuren är olika, precis som hundar och katter. Vissa är världens clowner, andra är soffpotatisar.

Lottas arbetsgivare visar stor förståelse för hennes engagemang för djuren. Ibland kan hon kombinera en körning med att hämta eller lämna en kanin. Även arbetskamrater ställer upp då och då genom att ta med en kanin i hytten när den behöver skjuts till sitt nya hem. ■

LOTTA SVENSSON

Ålder: 24.

Familj: Sambo.

Bor: Hus i Billesholm.

Gör: Lastbilschaufför, anställd på Grödinge Frakt AB.

Fritid: Tar hand om smådjur och omplacerar dem. Älskar bilar, framför allt amerikanska 1950-talsbilar, stora maskiner och rockabilly.

TRANSPORTARBETAREFÖRBUNDET
1897

Kort om Transport

Transportarbetaren är Svenska Transportarbetareförbundets (Transport) medlemstidning. Förbundet har omkring 54 600 medlemmar och är ett av 14 LO-förbund.

Om du vill komma i kontakt med Transport, ring 010-480 30 00. Växelns öppettider är 8.00–17.00 måndag–torsdag och 8.00–16.40 fredagar. Utom dag före helgdag, då den stänger klockan 12.00.

Under maj är växeln öppen 8.00–17.00 måndag–torsdag och 8.00–15.00 fredagar.

Juni–augusti är öppettiderna 8.00–16.40 måndag–torsdag och 8.00–15.00 fredagar. Lunchstängt 11.30–12.30.

Transport har 25 avdelningar, spridda över landet. Avdelning 1 och 2 är rena stuveriavdelningar som organiserar hamnarbetare. Avdelning 46 är på samma sätt en rikstäckande avdelning för personal inom flyget.

Kort om a-kassan

Transports arbetslöshetskassa delar lokaler med förbundet i Stockholm. A-kassan når du på telefon 0771-403001, måndag–fredag 9.00–11.00.

Du hittar fler kontaktuppgifter och mer information om förbundet och a-kassan på **transport.se** och **transportsakassa.se**

Två av tre i styrelsen för sektion 1: Fredrik Nilsson Hjert och Per Lindvall, grannar på Rud i Karlstad. I bakgrunden Fredriks dotter Amanda, 9 år.

Månadens sektion

Största yrkessektionen i Värmland ser framåt

Olika jobb med lastbil förenar medlemmarna i Värmlandsavdelningens sektion 1 – yrke spelar här större roll än hemort. Det finns fördelar med det, enligt styrelsen som har många tankar om hur sektionen ska växa och få fler aktiva.

Text och foto **Lilly Hallberg**

– DET HANDLAR OM att dra in folk och visa att vi finns, säger Fredrik Nilsson Hjert, sektionsordförande.

– Vi har brainstormat, och det handlar om aktiviteter och också sådana saker som att prova att flytta möten så att de ligger senare, för att fler ska ha chans att vara med.

FREDRIK NILSSON HJERT tar även upp samarbetet med klubbarna. Och att det genom dem finns goda utsikter att få fler aktiva i sektionen, som är den största inom avdelningen.

Sektionens uppgift är bland annat att sköta uppsökande verksamhet och informationsarbete inom yrkesområdet. För sektion 1 handlar det om åkeri, terminal och miljö.

– Det handlar om lastbil överlag, säger Per Lindvall, som också sitter i sektionsstyrelsen.

PER ÄR MILJÖARBETARE och Fredrik lastbilschaufför. Även den tredje styrelsemedlemmen, Patrick Klingström, är lastbilschaufför. Men han är inte med när Transportarbetaren träffar de båda andra på Rud i Karlstad. I stället är Patrick på avtalskurs på Runö folkhögskola.

JUST MÖJLIGHETER TILL facklig utbildning är något Fredrik Nilsson Hjert framhåller som viktigt. Och kul!

Han själv kommer att ingå i avtalsdelegationen för transportavtalet. Och han väntar sig tuffa förhandlingar.

DET ÄR VECKAN efter Transports kongress, som både Fredrik och Per tycker gick mycket bra. Och tre dagar före valet till riksdag, region och kommun. ”Bara en enda stor röra inför det”, tycker Fredrik.

– Det har blivit så mycket pajkastning. Jag känner att det inte är något parti som lyft den för mig viktigaste frågan, den om situationen för funktionshindrade och deras rättigheter, säger han.

Per har förtidsröstat, ”fanns ingen anledning att vänta”. Men uttrycker oro för skyddsombudens ställning vid en högerseger, och konsekvenser av att de regionala skyddsombuden hindras från att komma in på fler arbetsplatser. Socialdemokraterna hade ju tidigare lagt förslag om utökat tillträde för regionala skyddsombud, men förslaget röstades då ned i riksdagen.

För båda är det självklart att vara med i facket. Och att det krävs stenhårt jobb för att få med och behålla medlemmar. På GDL Karlstad, som Fredrik kör för, har det varit vikande intresse.

TRANSPORT HAR BÅDE chaufförer och terminalare i klubben, men knappt en tredjedel är med i facket. Bland dem som arbetar med renhållning hos Karlstads Energi, som Per Lindvall, är anslutningen bra. ■

Det gäller att vara snäll om man är stark. Fredrik med dottern Amandas dvärghamster Jupiter.

SEKTION I VÄRMLAND

Är en av åtta sektioner inom avdelning 6 Värmland.

Har omkring 740 medlemmar.

Utgörs av medlemmar som arbetar eller har arbetat på åkeri, terminal eller inom renhållning (transportavtalet eller miljöavtalet) i Karlstadsområdet, Hammarö, Forshaga, Kil och Grums.

Leds av en sektionsstyrelse där Fredrik Nilsson Hjert är ordförande, Patrick Klingström sekreterare och Per Lindvall är ledamot.

På gång i din avdelning

Material till nästa nummer lämnas senast den 11 oktober till christina.ahlund@transportarbetaren.se.

AVDELNING 1 NORRLAND/ MELLANSVERIGE (HAMN)

Vår stuga i Lofsdalen Till och med den 1 oktober tar vi emot bokningar till vår stuga i Lofsdalen inför den kommande högsäsongen (vecka 50–16). Sedan kommer veckorna att fördelas bland de sökande. Vill man därefter boka lediga veckor så är det först till kvarn som gäller.

AVDELNING 3 GÖTEBORG

Representantskapsmöte Härmed kallas representantskapets ledamöter till sammanträde.

➤ Tid: Kl 18.00 måndagen den 17 oktober.

➤ Plats: Quality Hotell 11, Maskingatan 11, Göteborg.

Vi börjar 17.30 med kaffe och smörgås. Sammanträdet startar 18.00 och beräknas pågå till 19.30.

På dagordningen står bland annat: Fyllnadsval av studieorganisatör och rapport från Transports kongress.

Om du som ordinarie ledamot inte kan delta är det viktigt att du anmäler förhinder till din sektionsordförande.

Varmt välkomna!

Kurs för taxiförare Lördagen den 29 oktober kl 9.30–17.00 anordnar vi en kurs för taxiförare på avdelningsexpeditionen, Fjärde Långgatan 48, våning 8.

Avdelningen bjuder på frukost och lunch. Frukost serveras från 9.00.

Kursen tar upp:

➤ Vad facket gör.

➤ Hur du kontrollerar din lön.

➤ Arbetstid och arbetstidslagen.

➤ Semesterlön och semesterlagen.

➤ Skador och försäkringar.

➤ Dina rättigheter och skyldigheter.

Kursen har ett begränsat antal platser, så om man vill gå den behöver man anmäla sig. Anmälan skickas till ana.kokol@transport.se.

Varmt välkomna!

Seniormöte Pensionärssektionen har möte tisdagen den 4 oktober kl 11.00 på avdelningskontoret, Fjärde Långgatan 48, våning 8.

Vi samlas i studielokalen, och bjuder på fika. Välkomna!

AVDELNING 4 ÖSTERGÖTLAND

Studier för medlemmar Startpunkten en introduktion till din fackförening. Syftet med utbildningen är att ge dig som medlem en grundläggande förståelse för fackets roll på arbetsplatsen och i samhället. Dina rättigheter och skyldigheter, försäkringar som ingår i medlemskapet, skyddsombudets roll och skyddsfrågas väg vid en arbetsmiljöfråga.

Närmast inplanerade kurstillfällen för Startpunkten är:

➤ Torsdagen den 27 oktober kl 9–16 på avdelningsexpeditionen i Linköping.

➤ Onsdagen den 30 november kl 9–16 på avdelningsexpeditionen i Linköping.

Du tar ledigt från ditt jobb för fackliga studier och får ett stipendium från avdelningen för dagen.

Vid frågor om utbildningar och anmälningar, kontakta Joakim Carlsson på tel 010-480 31 38 eller via mejl joakim.carlsson@transport.se.

AVDELNING 7 SÖDERMANLAND

Välkommen på utbildning!
➤ Startpunkten: Tisdagen den 25 oktober kl 9–13. Facklig utbildning för medlemmar och intresserade kollegor.

➤ Avtalspunkten: Tisdagen den 25 oktober kl 13–17. För medlemmar om kollektivavtalet

Anmäl intresse på transport.7@transport.se eller ring 010-480 30 07.

AVDELNING 9 ÖREBRO

Nästa avdelningsstyrelsemöte är onsdagen den 12 oktober på avdelningen.

Startpunktstillfällen under hösten:

➤ 26 oktober.

➤ 30 november.

Vi träffas mellan kl 09.00 och 16.00.

Nästa representantskapsmöte är tisdagen den 6 december. Plats ej bestämd än.

Är du nyfiken på vad vi gör på ett ”repmöte”? Kontakta ordförande Emma Brodin, tel 010-480 322 91 eller emma.brodin@transport.se, så kan du få hänga med som besökare på nästa möte.

Snart dags för avtalsråd och avtalsrörelse! Håll utkik efter kallelse till just din sektion för att kunna påverka kollektivavtalet från er arbetsplats.

AVDELNING 11 GÄSTRIKLAND /NORDUPPLAND

Hej alla medlemmar!

➤ Vill du veta mer om vad du ska tänka på vid en anställning? Eller hur du kan vara med och påverka din arbetsmiljö? Du kanske funderar på ditt kollektivavtal? Du är välkommen att höra av dig till oss på avdelningen. Lättast når du oss på 010-480 30 11.

➤ Vill du lära dig mer om facket eller gå en utbildning? Ta gärna kontakt med vår studieorganisatör Jessica Axelson på 010-480 32 48.

➤ Har du frågor om arbetsmiljö eller försäkringar så prata med vårt RSO Fredrik Ohrling, 010-480 32 45.

Om du känner att du inte vill ringa, utan hellre kommer in och pratar med oss, så är du välkommen att titta in på avdelningen.

Sektion 1 och 5 har sektionsmöte torsdagen den 13 oktober på Scandic Väst Gävle, Johanneslötsvägen 6. Vi bjuder på fika kl 17.00, och själva mötet börjar 17.30.

AVDELNING 12 MALMÖ

Hej kamrater! Nu är det åter vardag på avdelningen, efter förbundets kongress. Men den blir kortvarig då vi har stundande avtalsrörelse framför oss.

Välkomna med synpunkter om vad just du som medlem vill att vi ska ha med oss till förhandlingsbordet, så vi kan göra vårt yttersta för att nå bästa avtalet.

Intresserad av utbildning? Kontakta studieorganisatör Patrik Persson på 010-480 32 65.

Håll koll på hemsida och sociala medier för att få reda på vad som händer i avdelningen!

Med kamratliga hälsningar, ordförande Henrik Holmgren.

Värva en kompis – få 200 kronor!

Om du värvar en arbetskamrat får du ett Superpresentkort värt 200 kronor! Allt din kollega behöver göra är att ange ditt namn och personnummer i sin medlemsansökan. Har du flera kollegor som vill gå med? Du får ett presentkort för varje medlem du värvar! Presentkortet skickas ut då den nya medlemmens första betalning är registrerad.

SWISHA FÖRSTA AVGIFTEN!

Visste du att du direkt kan betala din första avgift och därmed snabbt bli fullvärdig medlem. Du behöver bara invänta ditt välkomst-sms med betalningsuppgifter.

TRANSPORT-ARBETAREFÖRBUNDET

TRANSPORTSOSSEN

Kallelse till medlemsmöte med Transportsossen vid Transport avdelning 12 i Malmö.

➤ När: Onsdagen den 5 oktober kl 18.00.

➤ Plats ABF Malmö, Spånehusvägen 47.

Mötet kommer att hållas tillsammans med övriga S-fackklubbar i Malmö. Temat för detta är en valanalys i alla tre valen. Vi har bjudit in **Anders Rubin**, kommunalråd för Socialdemokraterna i Malmö. Anders har tidigare gjort sådana valanalyser på ett utmärkt sätt.

Varmt välkomna, hälsar styrelsen.

Startpunkten Kommande tillfällen under 2022:

➤ Lördagen den 15 oktober kl 10.00–14.00.

➤ Lördagen den 12 november kl 10.00–14.00.

Är du intresserad av att gå utbildningen? Hör av dig till studier.12@transport.se.

AVDELNING 17 SKÖVDE-BORÅS

Representantskapsmötet som skulle ägt rum den 17 september är flyttat och kommer att hållas lördagen den 15 oktober i stället.

Ny kallelse har utgått till repskapsledamöterna.

Sektion Södra Älvsborg har medlemsmöte söndagen den 2 oktober kl 15 i Arbetarrörelsens hus, Norrby Tvärgata 3 i Borås.

På agendan ligger diskussioner kring avtalsrörelsen, samt verksamhetsplanering.

Har du tankar och idéer på saker du vill ändra i ditt avtal, ta med dem till mötet!

Studier Vill du gå en facklig introduktionskurs? För anmälan till höstens kurstillfällen, kontakta oss via mejl till studier.17@transport.se eller ring 010-480 36 41.

AVDELNING 18 HÄLSINGLAND

Är du nyfiken och intresserad av att lära dig mer om Transport?

Kontakta vår ordförande/studieorganisatör Mikael Humlin på tel 010-480 33 42 eller e-post: mikael.humlin@transport.se för att boka in en Startpunkt.

HAR DU FRÅGOR OM...

...ditt kollektivavtal?

Kontakta någon av våra ombudsmän:

➤ Christina Mattisson, 010-480 33 40 eller christina.mattisson@transport.se.

➤ Magnus Dawest, 010-480 32 46 eller magnus.dawest@transport.se.

...arbetsmiljö eller försäkringar?

Kontakta vårt regionala skyddsombud:

➤ Johnny Wiklund, 010–480 33 41 eller johnny.wiklund@transport.se.

Från och med november 2022 kommer vi att finnas på olika orter i avdelningen för att vara våra medlemmar behjälpliga. Förutom Söderhamn kommer vi att vara i Bollnäs, Edsbyn, Ljusdal och Hudiksvall.

Håll koll på vår hemsida och kalender, där skriver vi var och när vi är på dessa orter.

Följ oss på våra sociala medier

➤ *Transportpodden mellersta Norrland* hittar du på vår hemsida, Podbean och Spotify.

➤ Hemsidan: www.transport.se/avdelningar/halsingland/

➤ Facebook: facebook.com/transportavd18/

AVDELNING 19 NORRA MÄLARDALEN

Kamrater! Sommaren är över och både förbundskongress och riksdagsval är förbi.

Avtalsråden inför kommande avtalsförhandlingar väntar runt hörnet och vi har försökt att ta in så mycket input från ”golvet” som möjligt, för att våra representanter i de olika avtalen ska ta med sig era önskemål till förhandlingsbordet. Vad vill du ändra i avtalet? Hör av dig och gör din röst hörd.

Pensionärsklubben vill ha förslag från er pensionärer på vad vi ska ha för aktiviteter under hösten och våren 2023.

Pensionärsklubbens styrelse

Utbildningsdag För alla som är nyfikna på vad facket är har vi vår utbildning, där vi under en hel dag får en introduktion i både organisation och avtal. Ett enkelt sätt att lära sig om vad facket är och hur ett kollektivavtal fungerar.

Om du är intresserad, hör av dig till vår studieorganisatör nina.larsson@transport.se för mer information.

Saknar din arbetsplats ett skyddsombud eller transportombud? Är du nyfiken och vill ha tips och råd? Ring till avdelningen på 010-480 30 19 eller mejla till transport.19@transport.se så berättar vi mer!

AVDELNING 20 NORRA SMÅLAND

Hej! Lördagen den 1 oktober har sektion 1 ett extra medlemsmöte kl 13.00 på avdelningen, inför avtalsrådet.

Innan det mötet, kl 11.00, kommer det att hållas ett medlemsmöte för medlemmar som jobbar på UPS. Målet är att försöka få i gång en arbetsplatsklubb på företaget.

Avtal Nu drar förberedelserna inför lönerörelsen i gång. Har du något du vill ha med i kollektivavtalet? Mejla ditt förslag till transport.20@transport.se, så tar avdelningen med sig det till avtalsråden som kommer att äga rum i oktober och november.

Tack för alla trevliga samtal som vi på avdelningen har haft för att uppdatera medlemsregistret. Till er som vi inte har hunnit med att ringa kommer en uppmaning om att själva gå in på *Mina sidor* på transport.se för att kolla att era uppgifter stämmer.

Och stort tack till alla medlemmar som tog sig tid att prata med oss under uppsökeriveckan.

Foto: Jesper Molin

FÖLJ MED TILL ULLARED

Den 29 oktober anordnar avdelningen en bussresa till Ullared för medlemmar.

Vill du åka med, så anmäl dig via hemsidan. Först till kvarn gäller.

AVDELNING 25 HALMSTAD

Hej kamrater! Nu är hösten här.

Avtalsrörelsen, där våra kamrater förhandlar för bättre kollektivavtal, är på gång. Var med på våra möten och påverka ditt fackförbund!

Jobba fackligt? Vi önskar att just DU vill bli mer aktiv, som transportombud, skyddsombud eller något annat fackligt uppdrag på din arbetsplats. Vi behöver dig!

Besök vår hemsida www.transport.se/avdelningar/halmstad för att läsa mer om fackliga uppdrag, eller kontakta någon av oss på avdelningen.

Kontrollera att dina uppgifter är korrekta och läs ditt kollektivavtal på *Mina sidor*, som du finner på www.transport.se.

Glöm inte att boka din personliga ekonomiska rådgivning gratis. Anmäl dig via vår hemsida.

Vi har en Facebooksida – www.facebook.com/Transportavd25!

Studier Som medlem i Transport har du möjlighet att delta i vår omfattande studieverksamhet. Det finns kurser på alla nivåer, både för dig som bara vill veta mer om facket som för dig som har fackliga uppdrag. Vissa är förlagda på avdelningen och andra på internat.

Kontakta studieorganisatör Andreas Ehm, på 010-480 33 94 eller studier.25@transport.se, om du är intresserad av en utbildning.

AVDELNING 28 I NORR

Nomineringar till avdelningen Vi söker fler förtroendevalda till vår organisation. Är du själv intresserad av ett fackligt uppdrag, eller vet du av någon kollega som är det?

Fram till nomineringsmötet i november finns möjlighet att nominera till fyllnadsval 2022 samt till årsmötet 2023. Läs mer på avdelningens hemsida.

Vill du att vi ska besöka din arbetsplats under hösten? Kontakta avdelningens ordförande Sandra Jakobsson på 010-480 34 35 eller sandra.jakobsson@transport.se.

Kom även ihåg att uppdatera dina kontaktuppgifter på transport.se, *Mina sidor* för att få aktuell information från avdelningen.

AVDELNING 32 MELLERSTA NORRLAND

Äntligen så finns vår podd på Spotify. Sök på *Transportpodden Mellersta Norrland* och lyssna på våra avsnitt.

Besök även vår Tiktoksida *transportavd_32* och se på alla roliga klipp.

Representantskapsmötet kommer att genomföras söndagen den 16 oktober på Hotell Hallstaberget. Kallelser kommer att skickas ut via mejl.

Vår kontorist Ylva Bergström har slutat på avdelningen. Vi tackar henne för den här tiden hos oss!

AVDELNING 88 DALARNA

Vill du veta mer om vad du ska tänka på vid en anställning? Du kanske har frågor angående ditt kollektivavtal, eller om hur du kan vara med och påverka din arbetsmiljö? Har du frågor angående försäkringar, eller vill du gå en facklig utbildning?

Kontakta oss via mejl transport.avd88@transport.se eller ring direkt till avdelningen på tel 010-480 30 88.

Familjedag med fiske Sektion 6 anordnar en familjedag lördagen den 8 oktober på Vildmarksfisket i Mora vid Orrmyrtjärn, med fiske (ädelfisk) och möjlighet till grillning. Start kl 8.00. Varmt välkomna!

VÅR LÄGENHET I SÄLEN

... finns ute på hemsidan för uthyrning.

Där finns även bilder och en beskrivning på lägenheten, så planera in höstens fritidsaktiviteter.

Det är bara att boka genom att ringa direkt till avdelning 88 och prata med Anna, 010-480 30 88.

Man kan gå in på salen.se för utbud. Det finns även bra fiskevatten i norra Dalarna, möjlighet till fjällvandring och en fantastisk natur för vila och rekreation.

Logga in på Mina Sidor och ställ frågor i Transports MEDLEMSFORUM

Transport svarar på dina frågor

Du som är medlem i Transport kan logga in på *Mina sidor* på transport.se och leta bland mängder av frågor och svar i förbundets medlemsforum.

Där har du också möjlighet att ställa egna frågor om till exempel löner, arbetstider, semestrar och ditt medlemskap.

Stämmer dina medlemsuppgifter?

➤ Har du fått nytt jobb eller blivit arbetslös?

➤ Har du varit långtidssjukskriven, föräldraledig eller börjat studera?

➤ Har du fått högre eller lägre lön?

➤ Har du flyttat, bytt mobilnummer eller e-postadress?

Då är det dags att uppdatera dina medlemsuppgifter. Ändringar gör du enklast genom att logga in på Mina sidor på transport.se.

Du kan även ringa Transport på 010-480 30 00, eller höra av dig till din lokalavdelning (kontaktuppgifter hittar du på hemsidan under fliken Avdelningar).

Läs din medlemstidning på nätet!

transportarbetaren.se

HÄR FINNS VÅRA AVDELNINGAR

Det är arbetsplatsens ort som avgör vilken avdelning du tillhör. Med undantag för dig som är hamnarbetare eller jobbar inom flygbranschen – du tillhör i stället någon av våra hamnavdelningar (1 och 2) eller flygavdelningen (46).

Läs mer på förbundets hemsida, www.transport.se.

1 Norrland/Mellansverige, avdelning 1 (hamn).
2 Syd- och Västsverige, avdelning 2 (hamn).
3 Göteborg, avdelning 3.
4 Östergötland, avdelning 4.
5 Stockholm, avdelning 5.
6 Värmland, avdelning 6.
7 Södermanland, avdelning 7.
9 Örebro, avdelning 9.
11 Gästrikland/Norduppland, avdelning 11.
12 Malmö, avdelning 12.
14 Helsingborg, avdelning 14.
16 Gotland, avdelning 16.
17 Skövde-Borås, avdelning 17.
18 Hälsingland, avdelning 18.
19 Norra Mälardalen, avdelning 19.
20 Norra Småland, avdelning 20.
25 Halmstad, avdelning 25.
26 Norrbotten, avdelning 26.
28 Umeå, avdelning 28.
32 Mellersta Norrland, avdelning 32.
41 Uppland, avdelning 41.
46 Märsta, avdelning 46 (flyg).
51 Sydöstra Sverige, avdelning 51.
55 Bohuslän/Dalsland, avdelning 55
88 Dalarna, avdelning 88.

Vad var det som gick fel?

I dagens samhälle upphör man aldrig att förvånas, svängningarna går ibland så fort att det är mer än svårt att hinna med.

I skrivande stund pågår regeringsbildningen för fullt och det verkar just nu sannolikt att Moderaterna bildar regering ihop med partier de rent historiskt aldrig skulle samarbeta med. Till råga på allt verkar de göra det med stöd från partier som i sig aldrig skulle samarbeta med varandra.

Hur detta ska sluta vet väl egentligen ingen, men stabilt lär det inte bli i alla fall.

Vad gick då fel? Ja det får väl en djupare valanalys påvisa. Men det står ju klart att Socialdemokraterna gått framåt i stöd, men att både Vänsterpartiet och Centern backat rejält. Och deras stora tapp i väljarstöd innebär ett regeringsskifte.

ATT LETA SYNDABOCKAR har dock aldrig varit min grej. Nej här bör man i stället omgående titta framåt och ta den möjlighet som finns i att sitta i opposition. Där kan man vara tydlig med vilken politik socialdemokratin, ihop med LO och arbetarrörelsen, vill driva när man återtar styrningen 2026.

> ”Då ska politiken förhoppningsvis innehålla ett tryggt arbetsliv, en vettig pension och stopp på vinstjakten i relevanta samhällsfunktioner.

Då ska vi prata riktig arbetarpolitik. Utan kompromissande med centerpartister och liberaler, som är vilsna ideologiskt i ett mittenträsk med högerdragning sedan länge.

Då ska politiken förhoppningsvis innehålla ett tryggt arbetsliv, en vettig pension och stopp på vinstjakten i relevanta samhällsfunktioner såsom omsorg, skola, kommunikation med mera.

FÖRBUNDET AVSLUTADE I slutet på augusti sin kongress. En kongress som jag tycker hölls i en positiv anda med framtidstro. Många kloka beslut fattades och nu är det bara att börja arbeta med att verkställa detta.

Jag själv är givetvis mycket glad och stolt över att blivit omvald med acklamation till ordförande, tack till er medlemmar och tack till kongressen. Men kom ihåg att inget arbete framåt är ett enmansjobb. Ska vi ta oss framåt och vinna mark så krävs det lagarbete och sammanhållning inom hela förbundet.

NU KAVLAR VI upp ärmarna och börjar ladda inför kommande avtalsrörelse, som lär bli tuff utifrån världsläget och rusande inflation. Men låt oss samla vårt förbund inför den kommande fighten och se till att våra medlemmars villkor och löner blir bättre genom en stark avtalsrörelse. ■

Tommy Wreeth
stolt förbundsordförande för Svenska Transportarbetareförbundet.

TRANSPORTARBETAREFÖRBUNDET
1897

POSTTIDNING B
Transportarbetaren
Box 714, 101 33 Stockholm

DETTA ÄR EN ANNONS.

VISION X

PREMIUM LED LIGHTING SOLUTIONS

KRAFTFULLA KANONER

Vision X Adventure-lamporna med 120W och multioptik ger både längd och bredd på ljuset. Halo-effekten skapar även ett effektfullt utseende.

BLACKOFF CORNER KIT

Levererar mer än fyra gånger så mycket ljus som standard corner lights. Halo-funktionen ger hög igenkänning för den som både vill se och bli sedd.

(Endast som option vid fabriksbeställning)

SOLSKYDDS-KIT

Vision X erbjuder flera solskyddskit med LED-ramper infällda i solskyddet. Med minimal inverkan på luftmotstånd, men mer ljus än ett knippe xenonlampor.

GRILL-KIT (ÖVRE)

Ett helt nytt LED-ljuskit för den nya generationen lastvagnar. Med en 30" XPL-curved ramp med halo-funktion som ger ett fantastiskt ljus.

GRILL-KIT (NEDRE)

En av våra mest populära produkter som finns i ett antal olika varianter med både singel och dubbel LED-ramper, med och utan halo.

NEW GENERATION OF LIGHT
Vision
Global Lighting Systems
SINCE 1997
VISIONXEUROPE.COM

Du beställer dina belysningskit från din Volvo Lastvagnar återförsäljare som även utför monteringen. Har du frågor angående Vision X produkter eller speciella önskemål, kontakta oss på Rindab så hjälper vi dig!

RINDAB

Distributör: AB Rindab, Svarvarvägen 14, 132 38 Saltsjö-Boo, 08-747 24 80
info@visionxeurope.com | www.visionxeurope.com | www.rindab.se